

Flori de erin

Poporul lui Dumnezeu

În numărul următor (septembrie 2011):

Simbolul credinței

„Speranța noastră este mereu în mod esențial și speranță pentru ceilalți; numai așa ea este într-adevăr speranță și pentru mine. Ca și creștini noi nu ar trebui niciodată să ne întrebăm numai: cum mă pot mântui pe mine însumi? Ar trebui să ne întrebăm și: ce anume pot face pentru ca alții să fie mântuiți și să apară și pentru alții steaua speranței? Atunci am făcut maximul și pentru mântuirea mea personală” (BENEDICTUS PP. XVI; Spe salvi, nr. 48)

Scopul revistei:

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncul Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutremânt sufletesc tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Acestea noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul "flori de crin" va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației (pr.R.P.).

Cuprinsul

Editorial	ROMUL POP	Naționalitate și confesiune	3
Teologie	ANTONIU CHIFOR	Poporul lui Dumnezeu	4
	IOAN MAGERUȘAN	Candoarea Copilăriei	7
Memoria activă	MARIA POP	Rememorări	8
	CAMELIA POP	Mărturie	10
Sinaxar	PAUL MAIBERGER	Ilie, focul profetului și profetul focului	19
Amvon	JOHN HUGHES	Când cineva drag moare în păcat	22
Lumea în care trăim	FLORICA BODEA	Întâlnirea tinerilor din protopopiatul Șimleu	26
	X XX	„Fericit ești tu, iubite papă Ioan Paul al II-lea, pentru că ai crezut”	27
	ALEXANDRU BUZALIC	Doi ierarhi greco-catolici intrați în viața veșnică	28
	X XX	Eveniment editorial	30
	XXX	Radio Maria – O rază de lumină pentru sufletul tău	31

Apare trimestrial cu binecuvântarea **P.S. Episcop Dr. VIRGIL BERCEA** (ca supliment al revistei eparhiale VESTITORUL, ISSN 1454-8526) editată de **VICARIATUL SILVANIEI** – Vicar foraneu GHEORGHE ȚURCAȘ. Redacția: Șimleu Silvaniei, Str. Libertății, bl. L40, sc.C, ap. 12 (pr. Cristian Borz)
e-mail: floridecrin@yahoo.com

Redactor fondator a noii serii: Pr. ROMUL POP (0751.241.063; romul_pop@yahoo.com)

Redactor șef: Preot CRISTIAN BORZ (0260-678956; 0740-696187) prcristianborz@yahoo.it

Redactori: ing. TEODOR POCOLA (0741-091253)

Poșta redacției: Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei, RO49RZBR0000060003923258 Raiffeisen Bank.

Pentru **abonamente** (15 RON pe an) comunicați cu Pr. Cristian Borz (0260/678956; 0765276302)

TIPĂRIT LA: Tipografia **ANVIORI** Baia Sprie, tel: 0262-260 916

EDITORIAL

Naționalitate și confesiune

„Spiritul suflă unde îi este voia” (In 3,8) dar cum, din mila Sfântului, ni se dă și nouă muritorilor de rândușă pricepem măcar parțial, „ca prin oglindă” (I Cor.13,12), rostul acțiunilor Sale, ni se par de luat în seamă recentele „chemări la Domnul” a unor ierarhi din ambele strane, de aceea apreciem că este un moment benefic să reafirmăm, pentru cei ce vin și pentru poporul drept-credincios, doctrina despre naționalitate și confesiune.

În primul rând trebuie afirmat că acești doi termenontologic nu pot forma o sintagmă, nu se pot asocia. Apartenența unei persoane la o anumită națiune, cetățenia, **naționalitatea**, este un atribut care nu reclamă și apartenența la un anumit cult religios, confesiunea. Român, grec, italian sau polonez te naști. Țara în care te naști este patria ta, fiii patriei sunt conaționali tăi. Cetățean al altei țări poți deveni, prin adopțiune, dar noua țară nu este patria ta, fiii acesteia îți sunt doar concetățeni, nu conaționali. Iar acelora trebuie să le respecti, ca noțiuni sacrosancte: țara, națiunea și limba de stat. Însușirea acestor adevăruri omeneste nu împiedică adeziunea la adevărurile eterne - credința, religia, **confesiunea**. Fără a renunța la patrie, la naționalitate, fără a impieta identitatea de neam, cetățeanul unei țări poate opta pentru o anume confesiune religioasă. La-nceput de mileniu trei, este timpul să nu acceptăm că a fost normală impunerea cu forța armelor a crezului religios, indiferent că ne amintim de conchistadori, de ieniceri, de frații Asan, de Henric al VIII-lea sau de regimul comunist care în plin secol XX a declarat inexistentă o Biserică din țările satelit, i-a lichidat Episcopii și i-a confiscat bunurile. Normal este ca fiecare om să poată opta liber pentru confesiunea în care crede că își poate realiza idealul său religios.

Rămâi la fel de patriot, indiferent sub care cupolă te rogi. Căci în religie, fără a subestima apartenența la patria pământească, importanță are aspirația către Patria cerească. Asumarea apartenenței etnice conduce la patriotism, la iubirea gliei strămoșești, la părinții părinților, la valorile perene ale etniei. Aspirația către Patria eternă, fără a leza "naționalul", conduce la Părintele tuturor, la conștiința frăției dintre toți fiii lui Dumnezeu, la soteriologic, la eshaton. Pluralitatea națiunilor (cărora Providența divină le asigură, fiecăruia, "paza îngerilor" - cf. Daniel 10, 13-21) este destinată să limiteze orgoliul unei omeniri decăzute prin păcătuire (Geneză 11,4-9), până în Ziua când "vremile neamurilor se vor plini" (Luca 21, 24).

Raportul dintre **naționalitate** și **confesiune** consider că poate fi luminat prin sintagma teologică din Epistola întâia a sfântului apostol Petru cap. 2 versetul 10, „**Poporul lui Dumnezeu**”, pe care aș dori s-o reamintesc celor dornici de adevăr:

Dumnezeu nu este proprietatea nici unui popor. Dumnezeu a binevoit, prin Iisus Cristos, să facă din oameni un Popor care să-L cunoască în adevăr și să-L slujească în sfințenie. Acest Popor se află în starea demnității și libertății fiilor lui Dumnezeu.

Se devine *membru* al acestui Popor nu prin naștere fizică, ci prin "nașterea de sus", din apă și din Spirit (Ioan, 3, 3-5), adică prin credința în Cristos și prin Botez. Acest Popor are drept *Cap* pe Iisus Cristos, Cel Uns, Mesia; și întrucât aceeași ungere, prin Spiritul Sfânt, se răspândește din Cap în Trup el este "Popor mesianic".

Condiția acestui Popor este demnitatea libertății fiilor lui Dumnezeu: în inimile lor, ca într-un templu, se află Spiritul Sfânt.

Legea acestui Popor este de a iubi, așa cum Cristos Însuși ne-a iubit (cf. Ioan, 13,34). Aceasta este legea "nouă", a Spiritului Sfânt (cf. Romani, 8,2; Galateni 5,25).

Misiunea sa este de a fi sarea pământului și lumina lumii (cf. Matei 5, 13-16). Acest popor mesianic este pentru întreg neamul omenesc un germen puternic de unitate, speranță și mântuire, Biserica fiind, pentru fiecare om, sacramentul vizibil al acestei unități mântuitoare.

În toate neamurile pământului există un singur **Popor al lui Dumnezeu**, pentru că El își ia cetățeni din toate neamurile. La această unitate catolică, universală, a Poporului lui Dumnezeu, unitate care prefigurează și promovează pacea universală, sunt chemați toți oamenii; cu ea se află în relație, în diferite feluri, și pentru ea sunt meniți atât credincioșii catolici, ortodocși, reformați, neoprotestanți, cât și ceilalți care cred în Cristos, *precum și absolut toți oamenii*, chemați la mântuire prin harul lui Dumnezeu, pentru ca orice sămânță bună aflată în mintea și inima oamenilor sau în religiile și culturile popoarelor să nu piară, ci, dimpotrivă, să fie înflorită, înălțată și desăvârșită, spre gloria lui Dumnezeu, spre rușinarea diavolului și fericirea omului.

Destinul Poporului lui Dumnezeu este împărăția lui Dumnezeu începută pe pământ de El însuși, prin Iisus Cristos și care trebuie să se răspândească neîncetat, până când, la sfârșitul veacurilor, va fi desăvârșită de El însuși (apud Lumen Gentium c.II)

A introduce în realitatea contemporană și a legifera sintagma (ontologic imposibilă) - "confesiune națională" înseamnă:

1. A nesocoti aspirația la Patria cerească a celordenumiți prin noțiunea sacră de "Popor al lui Dumnezeu" și
2. A-i umili pe fiii buni, patrioți, ai unei națiuni carenu aparțin "confesiunii naționale", majoritară sau minoritară.

Iată motivele pentru care revenim și în acest număr al Florilor de Crin să oferim cititorilor fideli ai revistei un buchet de adevăruri mântuitoare, care „să ne facă liberi”(cf. In 8,32), de influența celui rău voitor și „tatăl minciunii” (In 8,44).

Oradea, 10 mai 2011

Al Dumneavoastră, preot Vasile-Romul Pop

TEOLOGIE

Poporul lui Dumnezeu

Adesea ne-am întrebat cum s-a format poporul ales, de ce Dumnezeu și-a ales un popor căruia i-a dat numele Israel, de ce l-a chemat să-l urmeze și să-l asculte, de ce i-a promis o țară și o descendență, de ce tocmai din sânul acestui popor se va naște Cel care va mântui lumea? În ce mod Biserica continuă să fie poporul ales? De ce toate aceste alegeri? Sunt întrebări la care voi încerca să răspund în următoarele rânduri.

Alegerea pe care Dumnezeu a făcut-o depășește orice rațiune omenească. Este cu siguranță voința lui Dumnezeu care nu poate fi explicată în mod rațional. Această alegere se datorează simplului fapt că Dumnezeu îl iubește pe poporul său (*Dt 7,6-8*). Singura explicație care depășește rațiunea umană este aceea că alegerea lui Israel nu-și are rostul decât în Dumnezeu însăși, în libertatea Lui suverană. Este foarte important să remarcăm că odată cu alegerea lui Israel Dumnezeu se angajează să-l salveze din toate situațiile dificile.

Poporul lui Dumnezeu în Vechiul Testament

Inițial, cetățenii poporului nu s-au constituit în jurul unei autorități sau a unei legi, ci mai degrabă plecând de la alianțe între triburi sau clanuri ale căror reședințe erau mobile (Gn 34, 16) și de la apartenența la «*Dumnezeu tată*» care va deveni puțin câte puțin «*Dumnezeul unui popor*»

(Gn 49,24). Este puțin probabil că în momentul cuceririi Canaanului exista o organizare stabilă, de tipul unei ligi a triburilor, cu un cult central bine dezvoltat. Această organizare s-a conturat mai ales în timpul epocii Judecătorilor. Nevoia unei autorități politice și militare, la fel ca a celorlalte națiuni, a creat în interiorul poporului ales premisele constituirii monarhiei. Astfel, poporul se organizează din punct de vedere teritorial și administrativ. În prezența lui Yahve (2 S5,1 și urm.) regele încheie alianța cu cele douăsprezece triburi care figurează în Gn 49,28. Regele, "fiul" lui Dumnezeu (Ps. 2) este cel care reprezintă unitatea poporului în fața Dumnezeului lui Israel. Mărețiile și defectele sale vor atrage după sine atât admirația celor înțelepți (Si 47), cât și critica profeților (Ier 36). Sfârșitul monarhiei, odată cu exilul, nu aduce însă după sine și ruperea alianței cu Yahve (Ier 31, 31; 33, 14). Viața poporului Israel se va organiza mai departe în jurul clasei sacerdotale. Revolta macabeică (167 î.Cr) va reda poporului o independență pe care o va pierde ceva mai târziu, odată cu ocupația romanilor în anul 67.

Israel este un popor convocat să se reunească în jurul marilor evenimente ale istoriei, precum Pastele, traversarea Marii Roșii, etc... Această reunire a poporului impune și anumite condiții de natură rituală, precum tăierea împrejur (Gn 17, 9-14 ; Ex 12, 44.48), și puritatea alimentară (Nm 19, 20). Poporul se identifică printr-o continuă actualizare a liturgiei Templului, prin sărbători, prin pelerinaje, prin ascultarea și învățarea Legii (Ne 8). Dumnezeu a proiectat chiar reunirea tuturor națiunilor pe muntele Sion (Es 60, 3 ; 66, 18).

Poporul Israel constituie obiectul unei chemări particulare numită în general « alegere », care-i conferă statutul unui popor consacrat, « *împărăție de preoți și neam sfânt* » (Ex 19, 6). Aceasta alegere a poporului poate fi pusă la îndoială datorită conduitei sale în diferite situații, însă cu toate acestea nu va dispărea niciodată. (Ex32, 9) În cele mai dificile momente ale poporului lui Israel, profeții au dezvoltat teologia așa numitului « rest » al lui Israel, din care va renaște un popor nou.

Poporul lui Dumnezeu ar putea fi privit și prin prisma relațiilor de tip *familial*, unde Yahve își ghidează poporul cu o grijă paternă ; în această cooperare paterno-filială își găsesc fundament atât denumirea de « *fiu* » (Dt 14, 1), cât și cea de « *întâi născut* » (Ex 4, 22) pe care o primește poporul ales, devenind astfel moștenitor de drept (Ps 33, 12).

Un rol important îl ocupă înrădăcinarea poporului în pământul pe care Dumnezeu l-a creat. Legăturile afective dintre Dumnezeu și poporul Său sunt redată prin diferite imagini, precum cea a lutului plăsmuit de mâna olarului (Ier 18, 5), sau a viei¹ plantate cu dragoste și a viei aduse din Egipt (Ps 80, 9-17), sau a turmei conduse de păstorul cel bun (Ps 77, 21).

Poporul lui Dumnezeu în Noul Testament

Ca locuitor al Galileii, Isus face parte din poporul său, într-o perioadă în care atât acest ținut cât și Iudeea sunt supuse autorităților romane. El se naște din tribul lui Iuda și este tăiat împrejur potrivit legilor și tradițiilor iudaice (Lc 2, 21). Evangheliile ne relatează faptul că Isus trăia în mijlocul unui popor destul de divizat.

Atâ Joseph Flavius, cât și Filon din Alexandria, doi autori iudei, ne oferă informații despre diferitele grupări sau curente existente în iudaismul secolului I d.Cr., în timpul lui Isus. Iudaismul prezintă diferite fațete corespunzătoare diferitelor tendințe: fariseii, preocupați mai degrabă de aspectul intelectual și pe împlinirea personală a tuturor aspectelor Legii ca motiv al existenței ei ; saducheii, elita sacerdotală și aristocratică ; esenienii, grup provenit din aristocrația sacerdotală a Ierusalimului care se retrage în mănăstirea de la Qumran, lângă Marea Moartă.

¹ În religiile orientale, cât și la Israeliți, vița de vie era « bunul » prin excelență ; era ceea ce un bărbat avea mai de preț după soția sa. Astfel, Israel, bunul prin excelență al lui Dumnezeu a fost asemănat adesea cu o vie. Această tematică este în strânsă legătură cu cea a miresei. Devenită proprietatea lui Dumnezeu, prin Alianță, via –Israel, era datoare să aducă rod bun, prin fapte bune. Ea va fi distrusă pentru a face loc unei vițe noi : Cristos și Biserica Sa (Is 27, 2-5 ; Am 9, 13-15 ; Mt 20, 1-8. 21, 28-46 ; In 15, 1 ; 15, 2-12). Tematica viței de vie, după ce s-a personificat în Cristos, își reia sensul său comunitar. Comunității iudaice decăzute i se substituie comunitatea iubirii în Cristos. Evanghelistul Ioan va vedea în vița de vie unitatea creștinilor « în Cristos ».

O parte din învățăturile lui Isus vizează tocmai reunirea acestui popor dispersat, judecat drept lipsit de păstor (Mt 15, 24 ; 23, 37) ; misiunea lui Isus se limitează în mare parte la acest popor (Mt 15, 24). Îi cheamă în mod cu totul special pe toti cei « osteniți și împovărați » (Mt 11, 28).

Dupa Paște, Spiritul Sfânt care coboară, face să se nască în interiorul comunității discipolilor un popor nou, care păstrează caracteristicile unei comunități alese care se reunește în numele Domnului, în rugăciune și la frângerea pâinii.

Tradiția creștină anunță astfel împlinirea în Isus Cristos a formulei « *Eu voi fi Dumnezeuul vostru și voi veți fi poporul meu.* » (Lv 26, 12 ; Ier 31, 33 ; 2 Cor 6, 16 ; Evr 8, 10). Acest lucru se întâmplă doar prin baia botezului când noul botezat împlinește toate condițiile de apartenență la acest popor (Fapte 2, 38). Acest popor este un popor nou tocmai prin faptul învierii lui Cristos, transmise mai departe către celelalte « neamuri », chemate și ele să fie moștenitoare a Împărăției Cerurilor (Ef 2, 14). Poporul lui Dumnezeu devine astfel imaginea fundamentală a realității Bisericii.

Biserica este poporul lui Dumnezeu, poporul reunit de Cristos grație misterului morții și învierii Sale. Prin darul Sfântului Spirit revărsat asupra discipolilor, ea devine misionară până la sfârșitul veacurilor. Ea constituie calea noastră spre mântuire. Biserica ne reunește și face din noi un popor reconciliat dincolo de toate marile diviziuni ale umanității. Încă de la început acest popor este rodul unei prime împăcări dintre Iudei și păgâni (Ef 2). Acest popor de botezați și de credincioși se constituie într-o seminție aleasă, o preoție împărătească, un neam sfânt, un popor pe care Dumnezeu și l-a câștigat să fie al Lui [...] (1 P 2, 9-10). Acest text celebru, format din expresii vetero-testamentare, dă tuturor creștinilor posibilitatea apartinerii unei « preoții împărătești ».

Conciliul Vatican II vorbind despre Biserică, începe prin a caracteriza natura poporului lui Dumnezeu în ansamblul său, ne vorbind decât într-o a doua fază de ierarhia ministerelor. Ca orice societate bine organizată, Biserica este prevăzută să funcționeze pe baza unui ansamblu de ministere pentru bunul mers și buna păstorire a turmei lui Cristos. Principiul comunitar este atestat în Noul Testament, în special în scrisorile pauline : comunitatea creștină era cea responsabilă de alegerea liderului comunității, era locul de inițiativă al poporului, era capabilă de a lua decizii în colaborare cu responsabilii ei. Prin darul lui Cristos și al Spiritului Sfânt poporul lui Dumnezeu este cea dintâi garanție a infailibilității Bisericii, cu alte cuvinte, garanția dată de Cristos că ea nu se va înșela niciodată în materie de credință.

Am putut vedea că de-a lungul timpului poporul ales nu a fost mai privilegiat decât celelalte popoare, ci din contră a avut de întâmpinat mari dificultăți și a trebuit să dea întotdeauna dovadă de responsabilitate. Atunci când Dumnezeu cheamă la Sine pe cineva, El nu îl alege pe cel mai puternic și pe cel mai mare, ci adesea, după cum a fost și cazul regelui David, pe cel mai mic, pe acela care se așteaptă cel mai puțin, pe acela la care nimeni nu se așteaptă. Pentru noi creștinii, istoria poporului lui Israel va căpăta o noua semnificație odată cu Isus Cristos. Prin cuvântul și comportamentul Său, El revelează în cel mai clar mod cu putință că cel chemat de Dumnezeu trebuie să manifeste o dragoste ieșită din comun. Pe cruce Isus a devenit servitorul care suferă, despre care vorbește și profetul Isaia, cel a cărui singură putere este cea a dragostei, care se dăruiește cu încredere absolută.

A fi ales, în sânul unei comunități, reprezintă desigur o onoare, însă această alegere nu trebuie să fie niciodată motiv de orgoliu sau de disprețuire a celorlalți. Acceptarea acestei alegeri reprezintă acceptarea de a se pune cu totul la dispoziția celor care au nevoie. Astfel înzestrați cu calitatea de « popor ales » suntem chemați la sfințenia noastră și a celorlalți.

Pr. Antoniu Chifor,
rectorul Seminarului din Oradea

TEOLOGIE

Candoarea Copilăriei

Copilăria este candoare, suflet și culoare. Candoarea, la rândul ei, este puritate sufletească, nevinovăție și simplitate elocvente. Fericită, sinceră și nevinovată este copilăria și vârsta inocenței. Isus a iubit mult copiii și în acest sens a zis: „*Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine că a unora ca aceștia este Împărăția cerurilor*”(Mt.19,14). Copilăria, datorită purității sufletului este demnă de urmat pentru a intra în fericirea veșnică.

Copiii sunt cei care n-au nici o grija, cei care pot să cânte de bucurie în mijlocul unei aglomerații. Pentru ei viața e frumoasă și nu are motive de tristețe. Isus îndemnând la blândețe și smerenie zice: „*Te slăvesc pe tine, Părinte Doamne al cerului și al pământului, căci ai ascuns aceste de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor*”(Mt.11,25).

După ce creștem mai putem să păstrăm acea copilărie în sânge, să trecem în viața peste multe fără să ne atingă. Să fim copii atâta timp cât putem; e mai bine așa deși uneori este foarte greu. „*Cine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un prunc nu va intra în ea*”(Lc.18,17).

Există un moment în viața fiecăruia dintre noi în care începem să ne dorim mai mult decât este necesar și în acel moment se strică echilibrul inocenței. Lumea e atât de haotică încât nu poate să iubească binele, frumosul și adevărul. Persoanele mature își pierd o anumită capacitate de a percepe lucrurile și cel mai trist e că își pierd puritatea sufletească. Pentru ei este mai greu să înțeleagă lucruri care nu au nimic de a face cu rațiunea seacă, se lasă pur și simplu dominați de resentimente, griji, de statutul, uneori incomod, de om matur.

De ce oamenii maturi își pierd inocența și puritatea? În momentul în care încep să aibă dorințe nepotrivite, imorale, imposibile, în acel moment încep să facă compromisuri pentru a-și atinge scopul și încep să-și distrugă inocența, puritatea sufletească și idealurile de început ale vieții. Copiii au idealuri frumoase tocmai datorită sufletului curat și lipsit de răutate și a sentimentelor pure și limpezi, care se degajă din interiorul lor.

În momentul în care inocența și puritatea lor sufletească este afectată și sensibilitatea la bine, frumos și adevăr se diminuează. Însă „*de mic copil cunoști Sfintele Scripturi, care pot să te înțelească spre mântuire, prin credința cea întru Isus Cristos*”(2 Tm.3,15).

În zilele noastre oamenii sunt fie letargici, fie deprimați și rigizi în direcția lor către vise mărețe; aleargă după bogății uitând de copilărie, uitând să mai revigoreze candoarea și culoarea din sufletul lor. Unii ar spune că este bine să nu le pierzi niciodată sau că nu este nevoie să fii nici copil, nici adult. Măreția constă în a găsi calea de mijloc și a fi acea persoană care preia curiozitatea, creativitatea și expansivitatea copilului, dar care alege alături de ele responsabilitatea, hărnicia, inteligenta și disciplina adultului deoarece „*Cununa bătrânilor sunt nepoții iar mărirea fiilor sunt părinții lor*”(Pd.17,6).

Nici nu ne dăm seama cât de importantă este inocența copilăriei în viața de adult. Pentru copii nu contează că așteaptă, că pierd timpul sau că lumea este supărată și încruntată. Aș vrea câteodată să uit tot ceea ce cunosc și să privesc lumea cu ochi de copil. Să nu mă atingă răutatea oamenilor, să trăiesc ca și când tot ce este bun ar fi și permis. Când suntem copii ne

dorim să creștem și să fim ca adulții pentru că adulți nu ne iau în serios. Ca adult îți dorești să redevii copil și cu toate acestea nu ne lăsam copiii să-și trăiască copilăria și să fie ei însuși.

„Copilăria și inocența sunt descoperiri târzii, când amintirile și greșelile își alungesc umbrele. Ni le apropiem prin regret. Nemaivându-le, știm ce-am pierdut. Nu e teama copilăriei o obsesie a maturilor?” (Octavian Paler).

În spatele aparențelor nu vedem lucrurile așa cum sunt ele, ci așa cum suntem noi sau cum am dori noi să fie deși Biblia ne îndeamnă: *„umblați ca fii ai luminii!” (Ef.5,8)* și tot ea arată calea cea mai bună de urmat pentru a avea copii buni ascultători și pătrunși de dorința de a cerceta și descoperii pe Isus cel răstignit și înviat: *„părinților nu întărați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i întru învățătura și cercetarea Domnului” (Ef.6,4).*

Momentul cel mai important în încreștinarea unui copil este administrarea Sfintei Taine a Botezului. Se botează „copiii care nu sunt întinați de păcat, ca ei să primească sfințenia, dreptatea, înfierea, frăția lui Isus Hristos, și pentru ca ei să devină mădulare ale lui Isus Hristos” (Sf. Augustin).

Botezatul, prin nașii săi, face niște făgăduințe cu valoare de legământ: lepădarea de Satana, unirea cu Cristos și slujirea Lui. Botezul se face în numele Tatălui, al Fiului și al Spiritului Sfânt: *„este un singur Domn, o singură credință, un singur botez” (Ef.3,5).*

Botezul și candoarea dau sens fericirii copilăriei creștine.

Măgerușan Ioan

MEMORIA ACTIVĂ

Rememorări

Fiindcă, recent, am aniversat 80 de ani de la instalarea vrednicului Episcop Alexandru Rusu în Eparhia Greco-Catolică din Maramureș, cu sediul în Baia Mare, îmi permit să relatez o întâmplare, la care am participat, și care, într-un fel, este în conexiune și cu ceea ce i s-a reproșat de către autoritățile comuniste ierarhului nostru. Sunt din ce în ce mai puțini martori ai acestei perioade și cred că am o datorie morală să scriu despre cele întâmplate cu mai bine de 50 de ani în urmă.

După cum se știe, la 1 decembrie 1948, Biserica Unită, factor decisiv în istoria culturii și în păstrarea ființei naționale, a fost trecută în clandestinitate. În pofida arestărilor, condamnărilor, deținerilor administrative și ale altor forme de persecuție, mulți preoți n-au trecut la religia impusă. De asemenea mulți credincioși laici n-au renunțat la credința catolică. La orașe, aceștia au frecventat bisericile de rit latin.

Tatăl meu, preot greco-catolic, fiind nevoit să plece din parohie, s-a mutat la Baia Mare, unde a oficiat servicii religioase pentru membrii familiei, la care am dat răspunsuri, mama, noi copiii și mai târziu copiii noștri. Așa au procedat și alți preoți. Când Securitatea a aflat despre aceasta, și, în deosebi, când la Sfânta Liturghie participau și alte persoane decât rudeniile, aceștia au fost băgați în pușcărie.

Episcopii noștri, după o ședere în Mănăstirea ortodoxă Dragoslavele, în 1950 au fost întemnițați în Penitenciarul din Sighetu Marmăției, căruia acum i se spune „închisoarea elitelor”. Aici, îmbrăcați și tratați ca robi, dar „înarmați cu credință în Domnul Isus și cu a Maicii Domnului

ocrotire iubitoare și puternică”, le-a fost “casa de jelanie și suferință...fără ură, cerșind lumină pentru toți cei ce slujeau întunecului ”, după cum relatează Iuliu Hossu în memoriile sale. Episcopii, care au supraviețuit, au fost duși în 1955 la fostul Spital I.C. Frimu, în vederea refacerii sănătății. După o întrevedere cu Petru Groza, care nu le-a fost prea ostil, au fost trimiși inițial la Mănăstirea Curtea de Argeș. Se găseau într-un fel de domiciliu obligatoriu, dar puteau să-și facă netulburăți rugăciunile ori să fie vizitați. Acolo i-a vizitat și tatăl meu, preotul Simion Man.

Eliberarea lor din Penitenciar și regimul lor relativ mai bun au fost consecințe ale așa numitului “spirit de la Geneva”. (În 1954, conducătorii celor patru mari puteri s-au întâlnit în Elveția și se credea că relațiile internaționale se vor detensiona.) În acest context , episcopii noștri, aflați după cum am spus la Curtea de Argeș, au înaintat autorităților un amplu și documentat memoriu, solicitând să se permită funcționarea Bisericii Române Unite. Copii ale acestui memoriu au circulat în toată Transilvania, ceea ce i-a determinat și pe credincioși să ceară acest lucru.

Și atunci, ca și în 1990, petenților li s-a spus ca nu mai sunt credincioși greco- catolici. Pentru a se infirma această poziție, la 15 august 1956, s-a organizat o liturghie la Cluj. Aceasta s-a desfășurat pe treptele Bisericii Universității. Trebuia să aibă loc în interiorul lăcașului de cult, unde, de altfel până în 1948, oficiau alternativ romano-catolicii și uniții, dar în 1956, preoților de rit latin, le-a fost teamă să le permită preoților Greco catolici să slujească acolo.

Am avut prilejul să particip la acest moment de referință, deoarece atunci mă găseam la examenul de admitere la facultatea de matematică și tocmai ieșisem de la o probă scrisă. Rețin că a fost o atmosferă emoționantă, circulația a fost întreruptă, erau numeroși credincioșii, toți cântam și dădeam răspunsurile preoților. Foarte multi dintre noi aveam lacrimi în ochi, aveam speranța că, în sfârșit, vom fi din nou liberi.

Dar n-a fost să fie așa. In toamna anului 1956, au intervenit evenimentele din Polonia și Ungaria. Comunismul s-a simțit amenințat și atunci s-a strâns din nou șurubul. În acest climat intern și internațional, preoții care au slujit pe treptele Bisericii au fost arestați. Autor moral al acestei manifestări a fost considerat Prea Sfinția Sa Alexandru Rusu, fiind trimis în judecată și condamnat de către o instanță militară la 25 de ani închisoare. S-a stins din viață în 1963 in Penitenciarul din Gherla. Ce destin exemplar, ce tărie de conduită !

Tot în 1956 , episcopii noștri au fost împrăștiați de la Curtea de Argeș, Episcopul Bălan a fost trimis la Mănăstirea Cocoș din județul Tulcea, iar Episcopul Iuliu Hossu , la Mănăstirea de la Căldărușani, unde în 1970 a trecut la Domnul, în calitate de Cardinal in pectore.

Totuși, Biserica noastră n-a murit. În clandestinitate s-au oficiat liturghii, botezuri, cununii. Mai mult, s-au hirotonisit preoți. După 1980, au fost și înmormântări greco-catolice, rugăciunile fiind rostite de preoți îmbrăcați în ornate. Au fost, deci, slujitori ai Bisericii care au biruit frica, omniprezenta frică din epocă, despre care atât de bine scrie Augustin Buzura într-una din ultimele sale cărți, “A trăi, a scrie”. Securitatea, oricât de puternică și discreționară se credea, nu știa chiar totul. În referatul de închiderea a urmăririi active din 1965 (cea pasivă a continuat până în 1989) a tatălui meu, se consemna că nu face liturghii. În realitate, acestea s-au desfășurat în locuința noastră din Baia Mare, în permanență. Ba, mai mult, atunci când se găsea în vizită la rude, săvârșea și acolo, sfânta taină a liturghiei.

Nu suntem atâția câți în 1948, dar cum spuneau latinii, “ non multa, sed multum”.

Revenind la anul 1990, amintit mai înainte, cred că se impune o remarcă. Cand, atunci, s-a pus problema legalizării si organizării Bisericii Române Unite, un șef de la Departamentul Cultelor (mi se pare că se numea Stoicescu) declara că nu se impune acest lucru, deoarece greco-catolici mai sunt doar câțiva bătrâni.. Faptele l-au contazis spre bucuria acelora care ne considerăm parte integrantă a bisericii noastre luptătoare. Acum, cea mai mare satisfacție ar fi să-l vedem pe Sanctitatea Sa Benedict al XVI-lea în România, atunci când episcopii noștri martiri vor fi ridicați la cinstea altarelor.

Prof. Maria S. Pop n. Man , Baia Mare

MEMORIA ACTIVĂ

MĂRTURIE: Părintele Matei Boilă, despre infernul de la Pitești și dezamăgirile de după 1989

Casa familiei preotului Matei Boilă, așezată departe de zgomotul orașului, într-un colț de rai, cu grădină și greieri cîntînd vara sub un cer de curcubeu, amintește de o lume demult apusă, pe care arareori noi astăzi mai avem răgazul s-o visăm. Este lumea în care părintele trăiește. Nu întotdeauna a fost atît de norocos, nu întotdeauna s-a bucurat de un ambient atît de fericit, pentru că vremurile au fost mai mult potrivnice. Dar cînd ele au devenit mai blînde în casa sa alături de cei dragi domnea aceeași atmosferă de calm și siguranță desprinsă din inimile lor rugătoare. „Pentru că familia mea și prietenii mei gîndeau la fel, în jurul nostru totul părea neschimbat”, spune azi pr. Boilă privind în urmă după atîția ani.

Instaurarea regimului comunist a însemnat pentru foarte mulți începutul unei lungi perioade de suferințe, de întemnițări și marginalizări. A fost și cazul părintelui.

Participînd, în 1946, la mișcările studentești anticomuniste, tînărul Matei Boilă a fost marginalizat și în cele din urmă întemnițat. Deși absolvent al Facultății de Drept nu a fost repartizat nicăieri, fiind nevoit să se angajeze sudor la schela petrolieră din Ochiuri. La scurtă vreme, în 1952, a fost arestat și condamnat la cinci ani de închisoare. După doi ani de detenție a trăit cu domiciliu obligatoriu la Schiuri, în apropiere de Târgoviște. În 1956, a fost din nou întemnițat pînă în 1964, pentru că a redactat un memoriu, împreună cu sora sa, Elena Boilă, fratele său, Ioan Boilă, și Nicolae Balotă, cu intenția de a fi trimis în Occident,

pentru a arăta că poporul român nu dorește supunerea față de puterea sovietică și că există oameni gata de sacrificiu.

Indiferent la lozincile vremii, care pregăteau mentalul omului nou, homo

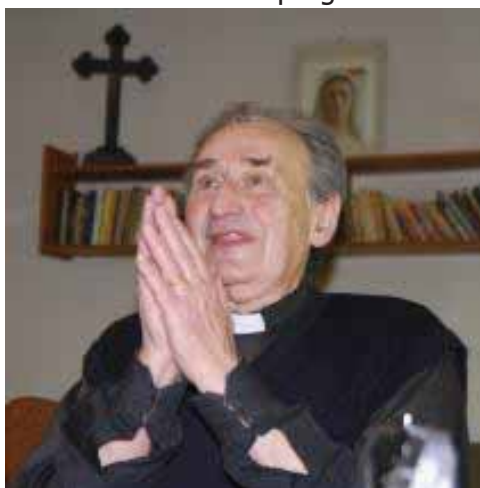
sovieticus, părintele a continuat să creadă în libertate, în puterea credinței și în curajul omului de a înfrunta răul. Nesupunîndu-se regimului a plătit tributul de suferință alături de mulți alți martiri ai neamului nostru.

Fidel rugămintii lui Iuliu Maniu: „nu ne răzbuțați”, părintele Boilă a înțeles și a iertat îndemnîndu-i și pe alții să

accepte totul din iubire pentru oameni și pentru Dumnezeu.

La capătul multor ani de suferință, după ieșirea din închisoare, pr. Boilă s-a angajat din nou ca sudor la Ochiuri, apoi ca tehnician la Fabrica de Ipsos din Aghireș, iar în cele din urmă ca economist la Întreprinderea Napochim din Cluj. S-a căsătorit cu doamna Maria Farcaș în 1965, a adus pe lume patru copii și pentru că Biserica i-a cerut a acceptat să fie hirotonit preot greco-catolic în 1970, în clandestinitate, oferind îndrumare spirituală multor tineri în casa socrului său, Vasile Fărcaș.

După 1989, la fel de entuziast ca și în 1946, pr. Boilă a intrat în politică sperînd să lupte pentru libertate împotriva mai marilor vremii aflați încă la putere în calitate de emanați ai revoluției. A activat ca senator al României între anii 1992 și 2000, părăsind apoi scena politică dezamăgit. Continuînd să spere că nu este totul pierdut a înființat

Alianța Națională Creștin Democrată, „proiect politic de asemenea eșuat datorită dezertării unora și slăbiciunii altora”, după expresia părintelui.

Anul acesta se împlinesc 47 de ani de când temerarul preot a fost eliberat și, cu toate acestea, amintirile sînt neobișnuit de vii, iar noi, ascultînd, călătorim departe spre locuri de care nimeni nu mai vrea să-și aducă aminte. Dar ele sînt locuri de mărturisire a Adevărului, acolo martirii noștri s-au jertfit din iubire pentru noi.

Părintele relatează cu multă precizie minunile petrecute în închisoare, în timp ce durerile, întristările s-au pierdut, s-au risipit, întipărite în stîncă rămas-au doar bucuriile în Cristos, iar ele continuă să fie povestite cu însuflețire tuturor celor care se întrebă.

Fidel pricipiilor în care a crezut toată viața, părintele continuă să povestească nepoților săi: Petru, Andrei și Ștefan, urmînd să se alăture lor, cînd va fi mai mare, micuța Clara nu demult venită pe lume.

Poveștile părintelui modelează mintea și inima micuților, răpindu-i pentru multe clipe din zgomotul tot mai sonor al orașului aflat la o oarecare distanță. Ei sînt cei care vor regăsi normalitatea și o vor trăi.

Prinși în mirajul unei după-amezi fără sfîrșit am început călătoria noastră pe căile amintirilor pr. Matei Boilă în speranța că vom reuși să readucem în atenție vremea închisorilor comuniste.

Camelia Pop: Părinte Matei Boilă, în întîlnirea noastră de astăzi am vrea să aflăm care au fost împrejurările în care ați fost închis și care a fost motivul arestării. Ați scris un memoriu împreună cu Ioan Boilă, Elena Boilă și Nicolae Balotă cu intenția de a fi trimis în Occident pentru a arăta că poporul român nu dorește supunerea față de puterea sovietică și că există oamenii gata de sacrificiu. Povestiți-ne cum s-au întîmplat lucrurile.

Pr. Matei Boilă: Aș vrea să fac o precizare: eu am fost arestat de mai multe ori. La început, în 49, în 52, am fost arestat pentru activitatea mea politică în timpul studentției împotriva comunismului, atunci am făcut grevele studentești. Eram secretarul organizației studentești și am fost foarte activ împotriva instaurării comunismului și pentru

asta am fost arestat și am făcut vreo doi ani de pușcarie, iar ulterior, în 56, am fost arestat pentru că am făcut, împreună cu sora mea, fratele meu și Nicu Balotă, un memoriu pe care am dorit să-l semnăm și să-l trimitem semnat și să ne asumăm consecințele, vroiam să protestăm împotriva faptului că Occidentul a trecut peste toate torționările și toate ticăloșeniile și a permis rușilor să stăpînească România. Ei ne-au primit atunci în ONU și noi am vrut să protestăm împotriva acestui lucru și să arătăm că exista oameni care sînt gata chiar să se sacrifice pentru ca să se știe că tot ce se petrece în România este împotriva voinței poporului român, iar noi considerăm asta ca o trădare a lumii civilizate față de o porțiune a lumii care trebuia să fie apărată (care trebuia să aparțină lor). Am făcut acest lucru și, așa cum s-a întamplat de multe ori la noi, înainte de a fi trimis am fost turnați, eterna poveste, și arestați, iar memoriul l-au confiscat. Privind retrospectiv lucrurile, văd o mare doză de naivitate în încercarea noastră, de naivitate în sensul că Occidentul civilizată va fi sensibil față de această porțiune a lumii supusă împilării.

C.P.: Oare Occidentul putea să facă altfel?

M.B.: Sigur că putea să facă altfel. Abandonarea noastră răului, comunismului și anticreștinismului a fost gîndită de forțele din Occident care continuă și azi să facă același lucru.

C.P.: În Occident sînt și forțe bune, iar Stalin considera Estul prada sa de război.

M.B.: Da, dar toată această chestiune a fost dinainte aranjată. Acuma nu știu sigur, toate aceste probleme sînt foarte greu de văzut, știu eu care a fost exact realitatea? Eu vă pot spune, de exemplu, următorul lucru, în pușcărie un prieten de-al meu a stat cu cineva care a fost în ministerul de externe al lui Antonescu. În 39, a fost la Baden Baden în concediu și a povestit următorul lucru. Cineva i s-a prezentat și a spus că este din partea Reich-ului, din partea lui Hitler, și vrea să stea cu el de vorbă. Oficialul român a spus: „degeaba stați cu mine de vorbă, eu nu reprezint nimica, eu nu sînt în calitate oficială, eu am venit aicea în vacanță”. Nu

are importanță, eu vă spun ca să știți și să puteți spune acasă după aceea. Uite, noi am ocupat Viena rapid, în 24 de ore. În una din lojile masonice am descoperit o hartă pe care era trasată o linie de la Oder de sus pînă la Trieste, în partea asta era roșu și în partea cealaltă era albastru și scria: experiență comunistă și experiență capitalistă. Iată ce vă așteaptă pe voi dacă cîștigă Occidentul. Omul politic român l-a privit cu multă rezervă. Dar cînd a fost pacea și linia a fost exact acolo trasată între Vest și Est n-am putut să nu mă gîndesc că este ceva aici.

C.P.: De ce Estul trebuia să traiască această experiență?

M.B.: Nu trebuia să trăiască această experiență. Acuma v-am spus că lumea a fost condusă și este condusă de forțele acestea anticreștine. De sute de ani există aceasta idee să scăpăm lumea de constrîngerile religioase, să eliberăm lumea, uitînd cuvintele lui Isus care sînt extraordinar de adevărate: „cine vrea să scape viața o va pierde și cine-și pierde viața pentru mine o va cîștiga”. Ei au vrut s-o cîștige și au pierdut-o, pentru că noi trăim acum o extraordinară decadentă, uitați-vă în Occident tot dezmațul acesta sexual, distrugerea căsătoriei, a tuturor instituțiilor adevărate, îmulțirea îngrijorătoare a crimelor, a sinuciderilor, asta este o realitate peste care nu putem să trecem. În numele libertății, egalității și a nediscriminării se aduc lucruri îngrozitoare în lumea aceasta. Aceiași oameni care au împărțit lumea atunci și au încercat aici să descreștineze societatea cu metode mult mai dure. Semnificativă a fost reeducarea de la Pitești. Fenomenul de la Pitești este foarte semnificativ și aruncă o lumină asupra întregii lumi pentru că motive politice reale nu au existat. Ce interes politic puteau să aibă comuniștii sau Stalin? Toți erau oameni inteligenți care știau să facă teroare. Ce interes aveau ca mii de tineri să fie batjocoriți, să fie distruși sufletește și să crezi o astfel de situație care, pînă la urmă, putea să se audă în toată lumea și să le deservească? Ce interes politic puteau să aibă? Nici unul. Singurul scop a fost să distrugă credința din sufletele oamenilor și să asigure victoria satanistă în estul Europei. Asaltul continuă și azi asupra întregii lumi prin dezmațul sexual, distrugerea turor

instituțiilor. Într-o dezbatere televizată se punea problema: de ce se înmulțesc așa de mult divorțurile? Nimeni nu a spus clar și limpede că din cauză că astăzi căsătoria nu mai este trăită ca o taină. Lupta împotriva Creștinismului continuă și astăzi, dar cu alte mijloace.

C.P.: Părinte, dumneavoastră cum ați scăpat de Fenomenul Pitești?

M.B.: Omenește vorbind, a fost foarte curios, pentru că eu am fost închis tocmai în perioada în care a început fenomenul Pitești, iar eu eram categoria cea mai indicată, pentru că eram student și catolic. Eu v-am spus care este realitatea, cine știe cum s-a întamplat omenește vorbind, dar în realitate oamenii nu înțeleg că viața noastră este guvernată de Providență, de rugăciune și de har fără ca noi să ne dăm seama. Eu, cînd am intrat în pușcărie, am știut despre fenomenul Pitești, aflasem de la un prieten și mi-am dat seama cît este de teribil de greu și ce presiune se va face asupra noastră. Dar eu, spre deosebire de alții și unii prieteni ai mei, de legionari, într-adevăr oameni de mare forță, dar care au avut acea trufie să spună că eu voi rezista. Toți au căzut, nu-i vina lor, săracii, pentru că ceea ce s-a exercitat asupra lor depășește orice posibilitate de rezistență fizică, psihică și morală a oricărui om. Eu mi-am dat seama de slăbiciunea mea și m-am rugat la Maica Domnului, am spus: „Doamne, te rog un lucru, eu știu că posibilitățile lor de acțiune sînt infinit mai mari decît posibilitatea mea de rezistență fizică, te rog foarte mult nu-mi da decît atît cît pot să rezist, nu-mi da mai mult niciodată. Cînd m-am rugat, mi-am dat seama de ușoara viclenie a acestei rugăciuni, că am zis cu cît sînt mai slab, cu atît îmi va da mai puțin, și așa am pățit, nu mi s-a dat decît ceea ce am putut să rezist. Vezi, fiecare rezistă mai greu la anumite lucruri, mai ușor la altele, pentru mine de exemplu singurătatea, foamea, le suportam la fel de greu ca oricare, totuși puteam suporta mult mai ușor decît bătaia.

C.P.: Părinte, una din suferințele închisorii era foamea. Dvs. ați povestit odată despre un deținut de drept comun, Iliescu, care tot timpul mesteca, inclusiv în somn. Povestiți-ne cum a scăpat acest om de foame

prin rugaciune.

M.B.: El era din lotul Salcia, lot de deținuți de drept comun care au fost puși brigaderi peste deținuții politici. În această calitate, i-au chinuit pe mulți oameni și pe unii i-au și omorât. Comuniștii, făcându-i „vinovați” de crime împotriva umanității, i-au adus printre noi în calitate de deținuți politici. Printre ei era unul Ilescu, un om înalt, puternic, era unul dintre cei care ne teroriza cel mai mult, suferea grozav de foame și noaptea îl vedeam cum mesteca în somn. Într-o zi a venit la mine și mi-a spus că vrea să mă întrebe ceva, dar înainte, zice, trebuie să vă spun cine sînt: un criminal, un violator, am făcut toate relele, n-am făcut bine niciodată nimănui. Eu am voie să mă rog așa cum dvs. vă rugați cu ceilalți? Mi-au dat lacrimile. I-am zis, „ascultă, Geo, dacă noi n-am fi ca tine, n-am avea voie să ne rugăm, pentru că numai dacă avem conștiinta păcatului nostru putem să ne rugăm. N-am văzut un om mai bucuros. Mi-a cerut să-l învăț să se roage și l-am învățat Tatăl Nostru și, din noaptea aceea, nu l-am mai văzut mestecînd în somn.

C.P.: A fost extraordinară regăsirea omului din tîlhar.

M.B.: Într-adevăr, rugăciunea lui nu a fost o întîmplare, pentru că eu am verificat, doi ani am fost dus la Canal și, îmbolnăvinduma de tuberculoză și pleurizie, m-am întors la Jilava unde l-am găsit pe Geo Ilescu în postura de poloniar șef. Vreme de două săptămîni mi-a dat suplimentul de mîncare și, în felul acesta, poate că m-a salvat de la moarte.

C.P.: Geo Ilescu a riscat foarte mult.

M.B.: Riscul era major, dacă ar fi fost prins ar fi fost dus din nou în celulă.

C.P.: Altă dată, cînd ne-am mai întîlnit, ați spus că în închisoare s-au petrecut miracole, povestiți-ne întîmplarea care v-a marcat cel mai mult.

M.B.: Păstrînd la noi Sfînta Împărtășanie, eu nu eram preot atunci, pe care o țineam în niște cutii rotunde de medicamente, aveam conștiința grea și mă întrebam dacă eu aveam dreptul să țin Sfînta Împărtășanie. Dacă vin ăștia și o profanează? Preoții noștri ne-au spus că putem și chiar putem să dăm și la alții cîte o bucațică. Dar

totuși eram așa de îngrijorat și aveam conștiința încărcată și mă întrebam: pot eu să fac lucrul acesta? Eram într-o celulă la etajul trei la Gherla, în fața noastră era un coridor subtîre în formă de potcoavă, cu niște stîlpi subtîri care-l susțineau, iar la mijloc era un gol mare de sus pînă jos; acolo au încercat oamenii să se sinucidă și pentru a se evita acest lucru au pus o plasă dedesubt la doi metri. Cînd se făcea percheziție erau aruncate în golul de pe coridor toate lucrurile pe care nu aveam voie să le pastrăm: o bucațică de creion, bucăți mici de sticlă pe care scriam. Eram cu Nicolae Balotă în celulă, cînd deodată se aude, pe la ora zece, gălăgie mare, ușile se deschid și unul țipă: „bandiții, cu fața la perete”. Atunci mi-am dat seama că e vorba de percheziție și m-am îngrozit. Sfînta Împărtășanie era la patul meu și, deodată, văd temicerul că deschide cutia și mă întrebă: „Ce-i asta mă?” Deși nu aveam voie, am spus: „Este un medicament”, „Ce medicament? N-ai voie să ai medicament, vezi mai vorbește mult că ți-l bag pe nas”. A luat cutia și a aruncat-o pe coridor, iar de acolo urma să cadă în golul din hol. Atunci s-a petrecut o minune. Cutia a început să se rostogolească, s-a lovit de stîlp, s-a întors, a intrat în celulă pînă sub pat și acolo s-a oprit. Erau toți acolo și n-au văzut nimic, dar așa ceva era imposibil, cel mai teribil jongleur din lume să fi aruncat de un milion de ori nu putea să arunce, să ajungă la stîlp și să lovească, era împotriva tuturor legilor cineticii să vină înapoi și să intre în celulă sub pat. Nici un fel de discuție, a fost un miracol, ei au plecat și eu mi-am dat seama că mă lasă să am Sfînta Împărtășanie și că mă știu eu apăra.

C.P.: Părinte, dumneavoastră ați suferit în închisoare și fizic și psihic destul. Care vi s-a părut cea mai mare suferință?

M.B.: Foarte interesant este urmatorul lucru. În închisoare sau oriunde capacitatea de suferință este limitată la om, sufletul este încărcat complet de o anumită suferință, dacă înlături o suferință, se umple cu alta. De exemplu, am făcut următoarea experiență într-o celulă din Jilava unde era foame, era lipsă de aer, era murdărie, bătaie, iar noi ne gîndeam că, dacă am avea un prici pe care să stăm, dacă am avea o mîncare cît de cît,

ar fi extraordinar de bine. S-a întâmplat ca am fost mutați într-un loc mai bun, dormeam pe paturi de fier cu saltele, aveam mîncare mai bună și nu mai eram bătuți, deci s-a schimbat complet situația. Deci toată suferința pe care noi o înduram zi de zi a dispărut. Credeți că eram mai puțin suferinzi? Nu. Pentru că s-a umplut mai tare sufletul de suferința lipsei de libertate, de lipsa celor dragi. De multe ori mă gîndesc că oamenii din afară erau mult mai suferinzi decît am fost noi acolo. Un depresiv suferă mult mai mult decît am suferit noi. Lucrurile sînt foarte relative, problema e dacă suferi singur sau cu Dumnezeu. Să stai singur în celulă de dimineața pînă seara este o mare suferință. Ofițerul care m-a anchetat a dat ordin să stau singur în celulă luni de zile ca să mă încovoai, să mă oblige să spun tot în legatura cu memoriul. Eu am realizat că elementul cu care vrea să mă chinuie este această singurătate. După o lună-două, el se aștepta să cer să-mi pună pe cineva în celula, dar eu am cîștigat războiul nervilor și nu am cerut nimic. Vai, domnu' ofițer, zic eu, tocmai voiam să vă rog ceva și atunci el bucuros mă ascultă. Eu sînt singur și aș vrea să rămîn singur, că așa-i de rău cînd îmi puneți în celulă turnători. El se supără și începe să țipe: „minți, minți, eu am văzut sute de oameni care nu puteau să reziste la singurătate, minți”. Eu îi spun: nu mint deloc și de altfel nu sînt singur. Eu sînt cu Dumnezeu. Da' astea sînt prostii, zice. Prostii, prostii, dar pentru mine este un lucru extraordinar care mă susține.

C.P.: În ce grad de rudenie sînteți cu Iuliu Maniu și în ce fel v-a influențat viața?

M.B.: El a fost fratele bunicii mele după mamă, Elena Pop, născută Maniu. A fost mai apropiat de el pentru că tatal mamei mele, protopop în Năsăud, a murit de cancer cînd ea era de un an, iar Maniu a fost tatăl ei crescător. Pentru noi, era ca un fel de bunic și ne-a influențat pentru că el era modelul pe care l-am văzut pînă la vîrsta de 18-19 ani cît am stat împreună. În cartea pe care am scris-o, „Amintiri despre Iuliu Maniu”, am arătat că, la vîrsta mea de 18 ani, Iuliu Maniu m-a lasat să particip la lucruri destul de importante, să cunosc anumite memorii pe care le scrisese, tocmai pentru că vroia să ne

învețe ca noi să fim capabili de discreție, de tărie. Odată, cînd eram la Sibiu, erau niște manifestații anticomuniste ale studenților și erau informații că vroiau să ne lovească puternic, să ne omoare. Asemenea informații au ajuns la urechile mamei și ea, îngrijorată, i-a spus lui Maniu „Unchiuțule, spune-le să nu meargă la manifestații pentru că am auzit că vor să-i lovească cu poliția”. La care Maniu îi spune: „Ascultă, ce manifestație e aia care este făcută cu pază, manifestația e manifestație, nu pot să le spun să nu meargă. Și noi, cînd am făcut manifestație la Budapesta, am făcut-o cu risc”. „Vai, zice mama, mai mult mă încurci decît mă ajuți”.

C.P.: Iuliu Maniu a fost pentru dumneavoastră un model, ar putea fi și pentru oamenii politici de azi?

M.B.: Ar putea să fie, dar nu este, din păcate.

C.P.: Care considerați că este cea mai mare nedreptate care i s-a făcut lui Iuliu Maniu? În privința martirajului lui, el s-a jertfit conștient, deși unii l-au socotit naiv.

M.B.: Cînd eu am scris, dar poți să scrii că e ca și picătura de apă în ocean, el mi-a spus, știa că merge la moarte, știa de abandonarea noastră, a mers pentru că era singurul mod de a salva poporul român, de a-i salva demnitatea. Astăzi aud pe tot felul de așa-zisi istorici, ba că n-o știut, ba că l-o înșelat, ba că i-o înșelat el pe alții.

C.P.: Ce v-a spus văzînd că în țara noastră se instaurează regimul comunist?

M.B.: Vorbind cu W. Harriman, care venise de la Moscova, mi-a spus: „știu că sîntem abandonați pentru multă vreme acestor criminali, dar eu n-am altceva de făcut decît să mă lupt împotriva lor să accept să mă duc în pușcărie, pentru că eu numai astfel pot să apăr demnitatea poporului român și participînd la alegeri și cîștigînd la alegerile, vreau să-i dau poporului român conștiința demnității sale, iar odată cînd va veni ziua libertății sale pe aceasta demnitate se va construi viitorul poporului meu. Și pentru asta eu o să mor. Dar voi, care sînteți tineri, poate o să apucați ziua eliberării și în ziua aceea fiecare român bun va fi un bulgăre de aur”. Tinerii au venit la el și i-au spus: „toată țara este alături de dumneavoastră, dați-ne ordin să organizăm

fiecare an de facultate, fiecare sat, fiecare industrie, fabrică”. „Nu, a răspuns Iuliu Maniu, pentru că acestea nu vor fi decât liste pentru securitate; nu, lasă ca mă lupt eu cu garnitura mea care și așa sîntem sacrificați, iar voi păstrați-vă că fiecare din voi va fi un bulgăre de aur cînd va veni ceasul libertății”.

C.P.: Părinte, putem să ne vindecăm de comunism, putem să revenim la normalitate?

M.B.: Acesta este un proces mare pentru toată civilizația occidentală. Eu cred că Dumnezeu ne va ajuta și, la un moment dat, va exista această refacere. Vedeți, am făcut o greșală, imediat după 89, ne închipuiam că putem să schimbăm lucrurile plecînd de sus, să facem un partid pro-creștin. Nu se poate decât de jos, trebuie să existe acei oameni despre care Isus a spus „Între voi să nu fie așa”, acei „voi” trebuie să existe, de aceea primul lucru care trebuie făcut este să-i aduci pe oameni la credință. Dacă Dumnezeu vrea și ne ajută, o să fie, dacă nu, nu.

C.P.: Putem să cunoaștem în profunzime epoca regimului comunist?

M.B.: Am scris o carte, „Amintiri despre Iuliu Maniu”, dar ce folos, nimeni nu este interesat să afle nimic, nu se citește. Dar nu se știe niciodată, arunci semințele, 99 cad pe pietre, pe mă răcini, dar una cade în pămînt bun și începe să rodească. Noi nu sîntem responsabili de semințele care nu rodesc, ci numai de cele pe care nu le-am aruncat.

C.P.: Ce ne spuneti despre CNSAS, despre dosare, cum ajungem să ne vindecăm de comunism?

M.B.: Desigur, demascarea celor care au colaborat cu Securitatea ar fi fost un lucru bun acum 20 de ani, ne-ar fi scutit de foarte multe rele, pentru că foarte mulți din acești oameni au fost șantajați. Cine a avut inteligența sau moralitatea să se autodemască, cum au făcut Alexandru Paleologu, Nicolae Corneanu, s-a schimbat complet. Cu Alexandru Paleologu am fost coleg în Senat timp de patru ani și vă pot spune că era omul cu care puteam mai bine colabora, pentru că el era liber de orice vinovație. Felul în care s-a făcut demascarea este de-a dreptul ridicol, adică sînt puși la

zidul infamiei, și poate că e bine că sînt puși, cei care au cedat la presiuni și au acceptat să toarne, să colaboreze, dar cei care au organizat teroarea, ofițerii de securitate, politicienii, în loc să fie condamnați sînt președinți de țară sau fac parte din stucturile de conducere, este ridicol. Îmi vine în minte un episod din închisoare. Eram într-o celulă cu vreo douăzeci și ceva de oameni și, la un moment dat, un avocat, mult mai în vîrstă decât mine, a venit și mi-a zis: „Domnu’ Boilă, vreau să vă spun ceva, vreau să vă spun că sînt de 12 ani în închisoare, cînd m-au închis, fetița mea încă nu se născuse, nu mai pot răbda, vreau să-mi văd fetița, vreau s-o văd pe soția mea. Am fost chemat de ofițerul politic, care mi-a spus că, dacă semnez un angajament de colaborare cu Securitatea, după ieșirea din închisoare, mă eliberează. Eu nu vreau să torn pe nimeni, dar nu mai pot suporta, vreau să ies. Ce-mi spuneți? Ce mă sfătuiți?”. „Să-ți spun ceva. Eu sînt convins că sau dă drumul la toată lumea, sau nu dă drumul la nimeni. Că dă drumul numai la cei care accepta condiționat eliberarea, asta nu. Te rog să rezisti, că dacă ieși afară cu gîndul că n-ai să faci nimic s-ar putea să nu te poți opune. Ei sînt mai tari decât noi, te leagă cu ceva, te pun să spui ceva despre fratele tău, ceva nesemnificativ, după aceea îți cer mai mult și mai tare te leagă și te fac sclavul lor pînă la urmă. Deci, asculta-mă pe mine, ne va elibera pe toți, însă dumneata să nu te spijini pe ce spun eu acuma, pentru că noi de multe ori am greșit că vin americanii, că vin cutare, am greșit politicește. Dar dacă ești dispus, pentru a respecta adevărul sau pentru Cristos, să stai pînă la sfîrșitul vieții în închisoare atunci rezistă, refuză să semnezi orice angajament și va fi foarte bine”. Cînd m-a auzit, s-a uitat la mine lung, s-a ridicat și-a plecat. Nu știu ce-a făcut.

C.P.: Nu toți trădătorii sînt trădători.

M.B.: Sigur, acest om, dacă a colaborat, este demascat acuma, iar el, săracul, este o victimă și alții care au făcut atîta rău sînt protejați. Este ridicolă toată chestiunea. Demascarea este bună mai mult pentru a-i scăpa pe oameni de șantaj, pentru a-i elibera, pentru asta aș fi dorit să se facă.

C.P.: Să învățăm să ne iertăm și să mergem mai departe?

M.B.: Îmi amintesc un nou episod din închisoare. M-a chemat ofițerul politic, când se făceau „reeducările” și mi-a spus să vorbesc și eu și să-mi recunosc vina. Eu, bineînțeles, am refuzat. Ofițerul s-a înfuriat și a zis: „Măi, sînteți niște ticăloși, tu și cu fratele tău, de ce nu acceptați? Voi vă încăpățînați. Uită-te: Paleologu, Lăzărescu, toți au venit aici în fața voastră și și-au recunoscut vina. Și noi, comuniștii, ne-am recunoscut vina”. Dumneavoastră, comuniștii, am zis eu, întodeauna v-ați recunoscut vina, în 50 că ați greșit în 48, în 52 că ați greșit în 50, dar în prezent sînteți întotdeauna infailibili. „Taci din gură”, mi-a spus. Vreau, zic eu, să vă întreb ceva: Nu vă înțeleg, după ce i-ați chinuit pe oamenii aceștia zeci de ani, acuma îi și umiliți și credeți că-i veți face prieteni? El, scăpîndu-se, a zis: „Ce crezi că eu nu știu chestia asta, ce crezi că sîntem așa de proști, dar faptul că ei vin și-și recunosc vina asta-i leagă pentru tot restul vieții, rămîn oameni pe care noi îi putem controla”. Ar fi foarte bine astăzi să fie cît mai mulți care să se elibereze de această constrîngere.

C.P.: Părinte, în perioada interbelică instituțiile noastre erau puternice, aveau prestanță, se mai pote reveni vreodată la acest tip de normalitate?

M.B.: Am greșit mereu, reformînd instituțiile, nu reformînd oamenii. Asta este soluția: revenirea oamenilor la Creștinism, pentru că nu se poate altfel, prea jos a ajuns societatea și nici o forță nu poate să schimbe lucrurile. Astăzi se spune „Vrem să fim altfel de oameni politici”. Ce altfel de oameni politici?

C.P.: Cum vedeți dumneavoastră astăzi, în contextul globalizării, revenirea la Creștinism?

M.B.: Noi trebuie să aruncăm sămîntă mică, slabă, ca o picătură într-un ocean. Avem conștiința că nu se poate face nimic cu asta, dar întotdeauna există posibilitatea ca ea să fie voită de Dumnezeu și ca ea să fie o sămîntă care aduce rod în toată lumea. Nu știm niciodată, dar noi trebuie să acționăm. Eu cred în asta mai ales că și eu am încercat să fac politică, să facem un partid, dar am eșuat pentru că, dacă nu sînt oameni, cu cine să faci ceva?

C.P.: Deci dumneavoastră legați prestața instituțiilor de calitatea oamenilor.

M.B.: Bineînțeles. Cine vreodată își sacrifică interesele personale și dorințele pentru altceva decît pentru Dumnezeu? Se întîmplă de multe ori ca un ideal uman să ia locul lui Dumnezeu în sufletele oamenilor, de exemplu „ura de clasă” a devenit pentru o serie întreaga de oameni o realitate, a reușit să-i mobilizeze, să-i dinamizeze, dar pentru scurtă vreme, apoi s-a prăbușit, iar noi trăim acum această prăbușire.

C.P.: Dumneavoastră spuneți că toate civilizațiile s-au clădit pe un fundament spiritual?

M.B.: Sigur, înflorirea și decadența unei civilizații sînt înflorirea și decadența acestei realități spirituale. La noi a fost Creștinismul care a însuflețit și a format civilizația europeană. Toate idealurile umane trec, se risipesc. Căderea Comunismului i-a lăsat pe cei care au crezut (în el?) goi, pe cînd un ideal uman în conformitate cu Dumnezeu construiește, zidește. Cei care conduc trebuie să știe că fără Dumnezeu nimic nu rezistă, toate se pierd.

C.P.: Părinte Matei Boilă, există vreo legătură între prezența transcendentului în istorie și libertatea noastră?

M.B.: Numai adevărul vă va face liberi! Nu există altă libertate. Ce fel de libertate? Libertate să ce? Nu vedeți că acuma, de exemplu, în numele libertății se cere căsătoria homosexualilor, nediscriminare între oamenii normali și oamenii perversi. Asta-i libertate? Libertatea cui? „Numai adevărul vă va face liberi!” Libertatea este capacitatea noastră de a adera la Adevăr neconstrînsi de alții.

C.P.: Dumneavoastră spuneți că există două feluri de libertate: să fim liberi față de Adevăr sau să fim liberi să aderăm la Adevăr?

M.B.: Faptul că societatea a fost confruntată de o intenție a autorității politice de a impune o anumită concepție oamenilor, care-i o greșală chiar dacă-i o concepție bună, pentru că aderarea la libertate trebuie făcută de către om cu toată libertatea lui de conștiință, ați văzut ce s-a întîmplat, oamenii au confundat libertatea politică cu libertatea adevărată. Libertatea politică este cea

posibilitate pe care ți-o acordă autoritatea să gîndești cum vrei și să nu te subordonezi cu forța ei, dar libertatea adevărată este cu totul altceva, este aderarea la Adevăr. Vedeți dumneavoastră cîți oameni, și asta a fost una din greșelile politice, pentru că toate greșelile politice sînt un fel de idolatrie, comunismul idolatrizează ceva, liberalismul și raționalismul au idolatrizat libertatea, dar înțeleasă greșit, libertatea era de a nu te angaja la nimica, ori aceea nu-i libertate. Nu sînt angajat la nimic, sînt liber. Ești liber de Adevăr, de orice judecată bună. Libertatea este libertatea de a adera la Adevăr în conștiință.

C.P.: În ce măsură credeți că evenimentele de după 1945 au contribuit la dezastrul actual?

M.B.: Istoria este un șir de evenimente care se condiționează reciproc, bunele și relele merg înainte și determină etapa urmatoare.

C.P.: Noi, în 1989, am avut o șansă. Ce am făcut cu ea?

M.B.: N-am avut nici o șansă, n-a fost de fapt o revoluție cu întoarcere la adevăr a oamenilor și pornind de jos.

C.P.: Totuși, în zilele revoluției, oamenii spuneau: „Dumnezeu s-a întors la noi”.

M.B.: Da, pentru că una din silnicii era silnicia comunistă care ne obliga la anumite lucruri, de aia am scăpat.

C.P.: Cum putem depăși criza morală și spirituală în care trăim?

M.B.: Întoarcerea la Cristos. Depășirea crizei morale a societății înseamnă depășirea crizei morale a indivizilor din societate.

C.P.: Abia după ce are loc o transformare a noastră putem vorbi de o transformare a societății.

M.B.: Bineînțeles, toate lucrurile merg paralel. Degeaba vreau eu să mă eliberez, dacă toți oamenii sînt prinși în niște erori fundamentale. Nu vedeți că cei mai buni tot asta spun: „Ce să facem ca să fim mai bogați, să trăim mai bine?” Nu-și dau seama că acestea sînt consecințele. Pînă nu vom înțelege ceea ce a spus Isus: „Căutați mai întîi Împărăția în Ceruri și dreptatea și toate celelalte vi se vor adăuga vouă”. Nu se poate invers să obținem mai întîi pîinea de pe

pămînt și apoi pe cea veșnică.

C.P.: Iuliu Maniu și-a întemeiat tot efortul politic și personal pe Providență și știm care a fost traseul întregii sale vieți și cum a sfîrșit. Cum poate juca un rol morala creștină în politică sau cînd?

M.B.: Morala creștină nu vine din afara oamenilor, cînd ei se vor subordona moralei creștine și politică va fi morală.

C.P.: Familia poate avea un rol?

M.B.: Familia este esențială. Pînă nu trăiești căsătoria ca pe o taină, care-ți cere să rămii credincios celui alt...

C.P.: Ce înseamnă căsătoria trăită ca o taină?

M.B.: Oamenii nici nu au o intuiție îndepărtată a ceea ce înseamnă o căsătorie trăită ca o taină. Se spune: „Ce să facem ca să evităm divorțul?” De la început, dacă intri în căsătorie cu gîndul acesta: hai să încerc să văd dacă merge, mă voi potrivi cu soția sau cu soțul meu, voi realiza mai mult împreună? Dacă nu divorțez, atunci de la început s-a terminat. În căsătorie trebuie să intri cu gîndul că unul se dedică altuia pentru viață în numele lui Cristos și în fața lui Dumnezeu. Nu trebuie să existe nici un moment gîndul că se poate divorța.

C.P.: Căsătoria este o asumare.

M.B.: O taină, în căsătorie nu se intră cu dacă. Pentru a se face căsătoria în felul acesta este nevoie ca oamenii să creadă. Nu se poate modificînd instituția să aduci oamenii la asta, ci invers. În momentul în care oamenii cred și trăiesc pentru Cristos, înțeleg ce înseamnă căsătoria traită ca o taină.

C.P.: Cînd spuneți: „Căsătoria trebuie trăită ca o taină” nimeni azi nu înțelege nimic.

M.B.: Ar trebui să înțeleagă cînd vă prăbușindu-se totul. Acum să vă spun ceva: a trăi creștinește plenar este să fii sfînt. Cîți sfinți sînt? Unul la un miliard, dar fiecare merge spre sfințenie.

C.P.: Căsătoria sfîntă este un ideal spre care tindem?

M.B.: Este un ideal, o realitate mistică, pe care trebuie s-o trăim fiecare.

C.P.: Dumneavoastră ați avut o viață frumoasă cu doamna Maria Boilă?

M.B.: Da. Să vă spun ceva ca să leg

această căsătorie și de împrejurările politice în care trăim Cînd am ieșit din pușcărie, una din preocupările, fricile mele, era că vin într-o închisoare mai mare, că intru într-o societate străină, care nu are nimic cu valorile în care cred eu. Ori eu am avut, Dumnezeu mi-a dat posibilitatea să o cunosc pe Mărioara. Noi eram în aceeași biserică, aceeași credință, aceeași mentalitate. Eu nu am simțit cînd am ieșit afară o altă lume, lumea comunistă în care trebuia să trăim. Dimpotrivă, copiii i-am crescut creștini. Aveam cercul nostru, oameni care au trăit în credință. Noi n-am cunoscut acea îngrozitoare închisoare a spiritului, am fost totdeauna liberi și, cînd mă uit la unii oameni care spuneau că trebuie s-ascundă copiii ca să nu știe, să nu paștească ceva la școală, să li se curme posibilitatea de avansare socială...

C.P.: În sensul acesta dumneavoastră ați avut probleme cu copiii?

M.B.: Noi ne-am crescut copiii fără nici o protecție, am spus adevărul, voi sînteti creștini, comunismul este ce este, am știut că vor avea capacitatea să reziste după aceea lumii din preajma lor. Cînd era Tudorică de vreo opt ani, era în pătuțul lui acolo și stătea cu sora mea, care era o extraordinară catehetă, s-a ridicat în picioare și a zis: „Ascultă Tuța, comuniștii sînt răi?” Și sora mea zice: „O fost răi cu biserica noastră”. Și Tudorică, uitîndu-se la ea zice: „sînt răi de tot”.

C.P.: Copiii dumneavoastră au crescut frumos, în libertate?

M.B.: Au crescut în libertate.

C.P.: Libertatea e în noi și stă în puterea noastră s-o impunem fricii?

M.B.: Doamne, cîte lucruri au fost distorsionate din cauza fricii, cîte lucruri se puteau face în libertate.

C.P.: Dumneavoastră ați trăit curajos pentru că veneați dintr-o familie credincioasă?

M.B.: Primul criteriu cînd am făcut pasul căsătoriei a fost credința. M-am

întrebat: este celălalt capabil să trăiască căsătoria ca o sfîntă taină? După care urmează restul. Sigur sînt și alte condiții, dar asta era esențial, era primul lucru. Și de aceea, cînd mă întrebați: „ce să facem noi ca să schimbăm lumea?” zic că este greu de schimbat schimbînd instituțiile. Oamenii trebuie să se schimbe, dacă ar trăi cît mai mulți acest mod de viață atunci totul s-ar schimba de la sine. Este greu, sigur că este greu, nu uitati creștinismul, sfințenia a fost întotdeauna o raritate.

C.P.: Și martirajul o constantă a istoriei. Biserica Greco-Catolică a avut martiri?

M.B.: Biserica Greco-Catolică a avut și să sperăm că va avea un rol mult mai fundamental, acela de a transforma acest colț de lume într-un colț de cult al Sfintei Euharistii și al Maicii Domnului.

C.P.: Biserica Greco-Catolică a avut un rol important în istorie?

M.B.: În 1700, cînd s-a trecut la catolicism, s-au facut multe promisiuni, nu s-a realizat aproape nimic din ce s-a promis, dar s-au dat școli și asta a fost extraordinar, a fost mai mult decît orice, a fost esențial, a fost revoluția totală și a conștiinței naționale.

C.P.: În finalul întîlnirii noastre am putea spune că, dacă refacem familia creștină, școala creștină, am putea spera ca într-o zi să avem și instituții politice creștine?

M.B.: În societățile tradiționale există diferență între valoare și nonvaloare. Astăzi nu mai există răul, s-a renunțat la adevărul binelui ca atare.

C.P.: Care sînt gîndurile dumneavoastră în sensul refacerii societății noastre?

M.B.: Aș vrea sa-l rog pe Dumnezeu să dea în țara noastră condițiile necesare pentru ca astfel cuvintele lui Isus să poată prinde viață: „Între voi să nu fie așa, ci oricare va vrea să fie mare între voi să fie slujitorul vostru”.

Camelia Pop

SINAXAR

Ilie, focul profetului și profetul focului

Numele „Elijahu” înseamnă „Dumnezeul meu e Iahve”. Acest nume, expresie a unei mărturisiri de credință, proclamă unicitatea lui Iahve ca singurul Dumnezeu adevărat spre deosebire de celelalte zeități.

Originile modeste ale celui mai mare profet

Profetul este originar din Tisba lui Galaad, o localitate din Cisiordania, de altfel, foarte modestă. Activitatea lui, însă, se desfășoară în regatul de Nord, sub domnia regilor Ahab (873-852) și Ahaz (853-852), ambii, regi infideli față de Iahve. Numele lui este un program: cu zel arzător, combate împotriva cultului lui Baal și pentru adorarea exclusivă a lui Dumnezeu. În aceste vremuri de început ale monarhiei în Israel, mesajul profețiilor încă nu era fixat în scris. De aceea, despre Ilie avem numai o colecție și povestiri care ni s-au transmis în 1 Rg 17-19.21 și 2 Rg 1-2, puse în scris încă în jurul anilor 800 î.C. Cu toate că nu există o carte separată a profetului Ilie, acest neînfricat luptător pentru Iahve, îmbrăcat cu o mantie de piele de capră și încins cu o centură de piele (2 Rg 1,8), a lăsat posterității o impresie atât de adâncă încât și în Noul Testament și în primul iudaism era unul dintre profeții cei mai populari și legendari.

Cuvântul profetic intră în acțiune

Predica lui Ilie, prin rigoarea sa extremă, a devenit necesară pentru că în timpul regelui Ahab cultul lui Baal se răspândise din ce în ce mai mult în Israel. Motivul venea de la căsătoria regelui cu o

prințesă feniciană, Izabela, fiica regelui Et-Baal, din Tir, care a promovat prin orice mijloc cultul divinităților patriei natale și în fanatismul ei a eliminat aproape toți profeții lui Iahve. Ahab, care în realitate a rămas adorator al lui Dumnezeu (numele fiilor săi sunt toate compuse cu Ia-, Iahve), a devenit însă și adorator al lui Baal. Mai mult, a poruncit să se ridice un templu și un altar dedicat acestei zeități străine chiar în capitala sa, Samaria, recunoscând în acest fel și la nivel oficial cultul acestui zeu în Israel. Dar acest demers, evident, a trezit protestele și opoziția cercurilor fidele lui Iahve.

Determinarea cu care erau conduse atunci aceste ciocniri rezultă cu o claritate

extremă și din tradițiile amplu dezvoltate despre Ilie și Elizeu, introduse în Cărțile biblice ale Regilor, o operație care, printre altele, a îngreunat foarte mult expunerea, de obicei, concisă, a evenimentelor din viața regilor respectivi.

Ilie a început activitatea sa profetică vestindu-i lui Ahab, în numele lui Iahve, o lungă perioadă de secetă. În acest fel, Ahab trebuia să-și dea seama că stăpânul forțelor naturii nu este Baal, zeul vegetației, ci Iahve. Ilie însă a trebuit să fugă din fața mâniei regelui, refugiindu-se în albia râului Cherit, la est de Iordan, unde a fost alimentat în mod miraculos de un corb, care în fiecare zi îi aducea pâine și carne. Când râul a secat din cauza secetei, Ilie a mers la Sarepta, un sat pe malul Mării Mediterane, în apropiere de Sidon. Aici, întâlnește o văduvă, căreia îi cere ceva de mâncare. Femeia i-a răspuns că i-a mai rămas doar o mână de făină în amforă și puțin ulei într-un ulcior. Dar din

dispoziția profetului, făina din vas nu s-a terminat și uleiul din ulcior n-a scăzut, astfel încât în timpul secetei au avut strictul de hrană. Când fiul văduvei a murit, Ilie l-a readus la viață pe tânăr, întinzându-se deasupra lui. În același fel vor învia un tânăr profetul Elizeu (2 Rg 4,34) și Sf. Paul (Fap 20,10).

Profetul și opțiunea radicală pentru Dumnezeu

Dar episodul cel mai relevant și admirat în viața lui Ilie, căruia îi datorează faima sa, este așa numita „judecată a lui Dumnezeu pe Carmel” (1 Rg 18). Acest promontoriu stâncos, care intră în mare în apropiere de actualul oraș Haifa, situat în teritoriul disputat pe atunci între fenicieni și israeliți, era un străvechi loc de cult. Altarul dedicat lui Iahve, construit în timpul lui Solomon sau al lui David, a fost dărâmat la porunca Izabelei, astfel încât era din nou Baal zeul care domina peisajul de pe înălțimea Carmelului, vizibil cu ușurință și din depărtare. În acest important loc de cult trebuia să se decidă cine este Dumnezeu pentru Israel, Iahve sau Baal. Ilie a cerut astfel lui Ahab să strângă pe muntele Carmel tot Israelul și pe cei 450 de profeți ai lui Baal. Aici, s-a adresat poporului: „Pînă când oscilați într-o parte și alta, fără să vă hotărâți? Dacă Iahve este Dumnezeul adevărat, slujiți-i lui; dacă este Baal, urmați-l pe Baal” (1 Rg 18,21). Un semn divin trebuia să constrângă poporul nehotărât să aleagă. Adevăratul Dumnezeu trebuia să facă să cadă foc din cer și să consume unul din cei doi viței puși ca victime de ardere-de-tot (holocaust): unul, de către profeții lui Baal, pe altarul lor, celălalt, de profetul Ilie, pe altarul reconstruit al lui Iahve. Slujitorii lui Baal au dansat în extaz în jurul altarului lor toată ziua, invocându-l pe Baal, dar nu s-a întâmplat nimic. Când apoi Ilie, spre seară, l-a invocat pe Iahve, a căzut foc din cer și a ars victima, cu toate că profetul a vărsat asupra ei și în jurul ei numeroase amfore de apă. În acest moment, întregul popor l-a recunoscut pe Iahve ca Dumnezeu și Ilie putea să combată nestingherit profeții lui Baal. I-a capturat, i-a dus la pârâul Chișon

și i-a ucis. Imediat după aceea, s-a ridicat din mare un mic nor care lua proporții tot mai mari pînă când a revărsat o ploaie abundentă care a pus capăt secetei și foametei.

Fuga profetului și noua imagine a aceluiași Dumnezeu

Izabela, însă, mâniată de uciderea profeților lui Baal, căuta să-l ucidă pe Ilie, care a fugit în pustiul Negheb, unde profetul s-a culcat sub un ienupăr, descurajat și înfricoșat, încât a cerut și moartea. Dar un înger al Domnului l-a întărit cu pâine și apă și cu energiile acestei hrane, profetul a mers 40 de zile și 40 de nopți, pînă la Horeb, muntele lui Dumnezeu (Sinai). Aici, în trecut, Iahve se revelase în mijlocul fulgerelor și al tunetelor (Ex 19, 16-19) ca un Dumnezeu sfânt și înfricoșător. Și Ilie a avut în acest loc experiența unui vânt impetuos, a cutremurului și a focului, dar Dumnezeu nu se mai arăta prin aceste puteri ale naturii (...) ci în „murmurul unei adieri de vânt” (1 Rg 19,12). Ilie trebuia să înțeleagă astfel că Iahve nu mai intervine în mod spectaculos și teatral, ci în liniște și prin urmare, poate fi experimentat numai în liniște și în reculegere interioară. Iahve i-a cerut lui Ilie să-l consacre pe Hazael ca rege al Damascului, pe Ieu rege în Israel și pe Elizeu ca succesori ai săi. Hazael trebuia să combată regatul păgân al lui Ahab și Ieu să elimine dinastia acestuia. În ce-l privește pe Ilie, întorcându-se, l-a întălnit pe Elizeu, l-a făcut succesori ai săi aruncând asupra lui mantia sa ca semn al faptului că ia în stăpânire existența acestuia. Mai târziu, Hazael a fost numit rege de Elizeu și Ieu, de unul din discipolii lui. Dacă tradiția a atribuit aceste fapte lui Ilie, înseamnă că el era considerat părintele spiritual și forța motrice a acestor schimbări tulburătoare.

Profeția, incomodă pentru autorități

Ilie se va confrunta încă o dată cu Ahab când acesta intenționa să cumpere via lui Nabot, care se afla în vecinătatea palatului regal. Dar Nabot este hotărât să nu piardă moștenirea paternă sub nicio formă și regelui, pus în fața acestei situații, neavând niciun temei legal la care să

apeleze, nu-i mai rămâne decât să renunțe. Gândirea rece și nemiloasă a Izabelei, însă, fără nicio atenție pentru dreptul israelitic, nu-și face scrupule în a păși peste cadavre din dorința de a-și impune dreptul regal absolutist pe care ea îl reprezenta. Face astfel încât Nabot este acuzat pe nedrept de blestem împotriva lui Dumnezeu și a regelui, apoi, este ucis prin lapidare. După ce Ahab a luat în stăpânire via sârmanului Nabot, Domnul îi face cunoscut prin intermediul lui Ilie că pe locul unde câinii au lins sângele lui Nabot, tot acolo vor linge și sângele regelui; mai mult, tot neamul său va fi eliminat și câinii vor devora cadavrul Isabellei. Câțiva ani mai târziu, în timpul războiului împotriva arameilor, Ahab este lovit de o săgeată și sângele curge pe carul său de luptă. Când carul este spălat în lacul din Samaria, câinii ling sângele regelui, așa cum Ilie îl amenințase.

Asemeni tatălui său, Ahaz, care i-a urmat pe tron, ține mai mult la zeii străini decât la Iahve. Într-o zi, Ahaz cade de la fereastra etajului superior și este grav rănit. Trimite să fie consultat Baal-Zebub, zeul cetății feniciene Accaron, să afle dacă se va vindeca (Baal-Zebub sau Beelzebul înseamnă „principele Baal”, dar în textul ebraic numele zeului este alterat în mod voit în Beel-zebub care înseamnă atât „Baal al muștelor” cât și „stăpânul bălegarului”; în Noul Testament - Mc 3,22 și Mt 10,25 - numele este folosit pentru a-l indica pe principele diavolilor). Ilie îi reproșează regelui: „Ai trimis mesageri ca să-l consulte pe Baal-Zebub, zeul lui Accaron, ca și cum în Israel nu ar fi un Dumnezeu pe care să-l consulți” (2 Rg 1,16). Datorită acestui gest de dispreț față de Iahve, profetul îi vestește regelui moartea și Ahaz moare pentru urmările căderii lui.

Ilie și focul

Dar episodul cel mai relevant din viața profetului Ilie rămâne „înălțarea” lui, care mai mult decât minunile care-i sunt atribuite, se subtrage oricărei evaluări istorice. Înainte de „înălțarea” lui la ceruri, Ilie face o ultimă vizită, însoțit de Elizeu, la „fiii profeților” la Betel și Ierihon. Apoi, tot

împreună cu Elizeu, traversează Iordanul ca pe uscat, după ce a despărțit apele în două lovind apa cu mantia înfășurată. Dincolo de Iordan, Elizeu, destinat să-i succeadă în slujirea profetică, cere învățătorului două treimi din spiritul lui (cf Dt 21,17). După care apare un car de foc tras de cai de foc și pe acest car, Ilie urcă spre ceruri în văpaie, lăsând în urma lui mantia profetică. Este căutat trei zile de fiii profeților, dar nu-l găsesc.

Lectura posterității

Marea importanță atribuită profetului Ilie și venerația adâncă de care se bucură această figură vetero-testamentară își găsește expresie, secole mai târziu, de exemplu în cartea lui Ben Sirah unde găsim scris: „Atunci s-a ridicat profetul Ilie ca focul și cuvântul lui ca făclia ardea” (Sir 48,1). Și apoi, autorul sacru îi adresează cuvinte de admirație: „Cât de renumit te-ai făcut, Ilie, prin minuni! Și cine se poate lăuda că este asemenea ție?” (48,4). Pentru că Ilie nu a murit ci a fost răpit în ceruri, este așteptată reîntoarcerea lui în timpul mesianic. Se spune astfel în profetul Malahia: „Mai înainte să vină ziua Domnului, zi mare și înfricoșătoare, vi-l trimit pe profetul Ilie” (Mal 3,23). În cartea lui Ben Sirah, referindu-se la acest text, afirmă că „Ilie este gata să se întoarcă în timpul sfârșitului” să restaureze triburile lui Israel, o îndatorire care în cartea lui Isaia (49,6) este rezervată Slujitorului lui Dumnezeu. În literatura rabinică Ilie a devenit predecesorul lui Mesia, destinat ori să-l precedă de trei zile ori să vină odată cu Mesia însuși, drept care și astăzi la evrei se păstrează obiceiul ca în timp ce se pregătește ospățul pascal, să se pună un pahar și pentru Ilie și să lase ușa deschisă, pentru ca profetul la sosirea lui să poată intra.

Și în timpul lui Isus, Ilie este considerat predecesorul lui Mesia. Atât Ioan Botezătorul (In 1,21.25) cât și Isus însuși (Mc 6,15; 8,28) au fost considerați un Ilie *redivivus*. Cărturarii din vremea lui Isus nu acceptau mesianicitatea lui pentru că în viziunea lor Ilie încă nu a venit (Mc 9,11), în timp ce Isus însuși, la rândul său, îl definește pe Ioan Botezătorul „Ilie

redivivus" (Mt 11,14; 17,12), dar numai în raport cu funcția sa (Lc 1,17), nu ca încarnare a profetului din vechime. Ioan Botezătorul, îmbrăcat și el cu o piele de cămilă și o centură de piele în jurul brâului (Mc 1,6) amintește puternic figura lui Ilie, dar neagă posibilitatea de a-i fi reîncarnarea (In 1,21). Ilie apare împreună cu Moise, în conversație cu Isus, în timpul schimbării lui la față (Mc 9,4), un episod care intenționează să documenteze mesianicitatea lui Isus.

Potrivit credinței iudaice, care a reflectat la răpirea profetului, Ilie este fără încetare în acțiune în favoarea lui Israel și intervine în evenimentele pământești ca protector al celor nevinovați, prieten al săracilor și eliberatorul celor asupriți. Când Isus strigă de pe cruce: „Eli, Eli, lemah sabachtani”, cei prezenți cred că îl invocă

pe Ilie și afirmă: „Să vedem dacă vine Ilie să-l ajute” (Mt 27, 46-49). În credința populară islamică, Ilie trăiește în continuare ca tămăduitor și sprijin în nevoi.

Spre deosebire de tradiția Bisericii din Occident, în cea din Orient, Ilie are un rol de mare importanță ca vindecător și sprijin în necesități de diferite feluri, precum și cel de control asupra ploii, fulgerelor și tunetelor. La noi este venerat ca „ghid și părinte” al Ordinului Carmelit. (Text inspirat și adaptat liber după Paul Maiberger, *Marile figuri ale Vechiului Testament*, Mainz 1990; tr.it., Brescia 1995).

AMVON

Când cineva drag moare în păcat

Mama mea a murit la 27 de ani. A lăsat în urma ei un soț îndurerat și trei copii: eu, pe atunci de șase ani, și o soră și un frate, de patru și de doi ani. Îmi amintesc bine de mama mea, de moartea ei datorită pneumoniei în a doua zi de Crăciun din 1934, precum și de funeraliile ei, primele la care am participat. Îmi amintesc și de tatăl meu cum îmi spunea la câteva zi după înmormântare: "Trebuie să ne rugăm încă pentru mami. Ea este cu Dumnezeu, dar rugăciunile noastre îi sunt de ajutor." Aceste cuvinte aveau sens pentru mine și atunci când aveam șase ani, și au sens și astăzi. Nu am celebrat nici o Liturghie fără să mă rog pentru mama mea, iar acum și pentru celelalte persoane dragi care au plecat la Domnul în cele peste șapte decenii de la moartea ei. Dar care este situația cu cei care par a fi murit în păcat de moarte, lipsiți de harul lui Dumnezeu? Ce să credem despre ei? Problema este una serioasă, în special când este vorba de cineva drag. Permiteți-mă să o abordez așa cum pot mai bine.

"Pentru ca un păcat să fie de moarte", spune Catehismul Bisericii Catolice, "sunt cerute simultan trei condiții: 'Este păcat de moarte orice păcat care are drept obiect o materie gravă și care este săvârșit cu conștiință deplină și cu consimțământ

deliberat" (nr. 1857). Este important să fie îndeplinite toate cele trei condițiile. Chiar dacă presupunem că păcatele unei persoane au fost grave, cum putem să fim siguri că au fost îndeplinite și celelalte două condiții? Tot Catehismul ne spune: "Impulsurile sensibilității, pasiunile, pot și ele să atenueze caracterul voluntar și liber al greșelii, ca și presiunile exterioare sau tulburările patologice" (nr. 1860). Nu putem niciodată să apreciem măsura în care astfel de factori atenuanți sunt prezenți la anumită persoană sau nu. Doar Dumnezeu poate să privească în inima omului. Când oamenii mă întrebă dacă un anumit păcat este de moarte, eu le spun: "A păcătui de moarte înseamnă a întoarce spatele lui Dumnezeu în mod intenționat și liber într-o problemă gravă; este o decizie intenționată și liberă de a da cu piciorul la toate lucrurile bune din viața ta. Așa ceva ai făcut?"

Fie că ne dăm seama, fie că nu, cu toții căutăm binele de-a lungul întregii vieți. Păcatul apare atunci când căutăm binele în locuri greșite. Biblia numește acest lucru ca fiind idolatrie: invocarea unui zeu fals, care nu poate niciodată să răspundă rugăciunilor noastre. Scriitorii biblici și-au exprimat în repetate rânduri disprețul față de cei care se roagă unor zei falși. Psalmul 115 spune despre ei: "Idolii neamurilor sunt argint și aur, lucruri de mâini omenești: Gură au și nu vor grăi; ochi au și nu vor vedea; Urechi au și nu vor auzi; nări au și nu vor mirosi; Mâini au și nu vor pipăi; picioare au și nu vor umbla, nu vor glăsui cu gâtlejul lor. Asemenea lor să fie cei ce-i fac pe ei și toți cei ce se încred în ei."

Mai izbitoare este imaginea ridiculizatoare a celor care cheamă zei falși în "duelul" dintre profetul Ilie și profetii falsului zeu Baal, pe vârful Muntelui Carmel. Regula întrecerii era simplă: "Voi să chemați numele dumnezeului vostru, iar eu voi chema numele Domnului Dumnezeului meu. Și Dumnezeul Care va răspunde cu foc, Acela este Dumnezeu", a spus Ilie (1Regi 18,24). Adepții lui Baal au fost cei care au început: "au chemat numele lui Baal de dimineață până la amiază, zicând: 'Baale, auzi-ne!' Dar n-a fost nici glas, nici răspuns. Și săreau împrejurul jertfelnicului pe care-l făcuseră. Iar pe la amiază, Ilie a început să râdă de ei și zicea: 'Strigați mai tare, căci doar este dumnezeu! Poate stă de vorbă cu cineva, sau se îndeletnicește cu ceva, sau este în călătorie, sau poate doarme; strigați tare să se trezească!' Și ei strigau cu glas mai tare și se înțepau după obiceiul lor cu săbii și cu lănci, până ce curgea sânge. Trecuse acum de amiază și ei s-au zbuciumat mereu până la timpul jertfei. Dar n-a fost nici glas, nici răspuns, nici auzire" (1Regi 18,26-29).

Sf. Toma de Aquino, unul dintre cei mai mari teologi, identifică patru zei falși: bogăția, plăcerea, puterea și onoarea. Adepții lor nu sunt greu de găsit. Omul care s-a străduit atât de mult să strângă bogății pentru ca la 50 de ani să facă stop cardiac. Omul care se cufundă în căutarea plăcerilor fizice, cu orice preț. Omul care calcă în picioare pe oricine și orice doar ca să pună mâna pe putere. Omul care este atât de avid de apreciere încât devine incapabil să mai audă adevărul despre el, devenind o marionetă în mâinile oricui știe să îl lingusească. Pe acești adepți ai unor zei falși îi întâlnim frecvent printre noi, chiar și în preoție. Dar nu sunt oameni răi. Sunt chiar oameni buni. Chiar și ceea ce caută ei este bun; pentru că ceea ce caută, deși nu își dau seama, este Dumnezeu. Locul unde îl caută este greșit. Zeii pe care îi invocă ei nu pot să răspundă vreodată la rugăciunile lor.

Despre un exemplu viu de idolatrie le-am vorbit cândva unor elevi cărora le predam în Germania, în 1963. Eram într-un liceu de băieți, unde elevii învățau engleza. O știau suficient de bine pentru a desfășura întreaga oră în engleză. Una

dintre cărțile pe care le-am citit la ore a fost "Bătrânul și marea" a celebrului Ernest Hemingway, câștigător al Premiului Pulitzer. Este povestea unui pescar cubanez care merge pe mare cu o barcă și prinde cel mai mare pește din viața sa. Neputând să îl aducă în barcă, îl lasă în apă, dar începe să se teamă că rechinii numeroși din zonă îi vor ataca imensa captură. Când ajunge în port, trofeul lui este de fapt un schelet. Este o povestire pesimistă.

Le-am spus elevilor că autorul cărții a dus o viață în care a căutat mereu senzațiile: în luptele din războiul civil spaniol, în cele patru căsătorii și cine știe câte aventuri extra-maritale, în vânătorile organizate în Africa. Asemenea milionarilor pentru care bogăția nu este niciodată de ajuns, nici o persoană ce caută senzațiile și plăcerile nu este satisfăcută vreodată. Aceasta ar putea fi explicația pentru pesimismul cărții lui Hemingway. Surprinde pe cineva - i-am întrebat eu pe studenți - că la sfârșit scriitorul și-a tras un glonț în cap la 61 de ani? I-am invitat să compare tragicul sfârșit al lui Hemingway cu moartea pe atunci recentă a unui om care a impresionat lumea întregă prin bucuria și fericirea pe care o afișa: Papa Ioan al XXIII-lea. Amândoi și-au petrecut viața căutând fericirea. Doar că bunul Papă a găsit-o, căutând-o în Acela care este singurul ce o poate da.

Merg oare adepții zeilor falși neapărat în iad? În cele din urmă aceasta este întrebarea.

Iadul

Catehismul afirmă că dacă un păcat de moarte "nu este răscumpărat de căință și de iertarea lui Dumnezeu, el produce excluderea din Împărăția lui Cristos și moartea veșnică a iadului, deoarece libertatea noastră are puterea de a face alegeri definitive fără întoarcere. Totuși, dacă putem aprecia că un act este în sine o greșală gravă, trebuie să încredințăm judecata asupra persoanelor dreptății și îndurării lui Dumnezeu" (nr. 1861). Ultima frază este importantă: ne interzice să afirmăm cu convingere că o anumită persoană ar fi în iad. Dar cum poate un Dumnezeu iubitor și milostiv să condamne pe cineva la pedeapsa veșnică a iadului? Adevărul este că Dumnezeu nu condamnă pe nimeni la iad. Catehismul spune că iadul este o opțiune personală. A muri în păcat de moarte fără a te pocăi și a accepta iubirea milostivă a lui Dumnezeu înseamnă a rămâne separat de El pentru totdeauna, din alegerea noastră liberă. Această stare de definitivă auto-excludere de la comuniunea cu Dumnezeu și cu fericirii este numită "iad".

Ce este mai exact iadul? Este ca atunci când toți au fost invitați la petrecere, și doar tu nu ești acolo - nu pentru că nu ai fi fost invitat, de fapt ai fost invitat de nenumărate ori, ci pentru că ai refuzat de fiecare dată invitația. Este starea de singurătate: tu cu tine, pentru totdeauna, fără lumină, fără iubire, fără nimic bun. Cei care fac o alegere permanentă și consecventă de a fi fără toate acestea - cei care în mod intenționat și definitiv alungă orice e bun în viața lor - vor vedea într-o zi că Dumnezeu le respectă alegerea. Judecata ce ne așteaptă pe fiecare dintre noi la sfârșit nu este o balanță între plusurile și minusurile vieții noastre, scrise într-o carte de contabilitate divină. De fapt, în momentul judecății Dumnezeu consfințește propria judecată pronunțată de deciziile pe care le-am luat de-a lungul vieții pământesti.

Dacă nu l-ați văzut, atunci vă îndemn să vedeți filmul britanic "Regina", un film elegant și frumos, cu momente de suspans dar și cu momente impresionante. Ne prezintă controversa dintre premierul britanic, Tony Blair, și suverana sa, regina Elisabeta a II-a, privitor la reacția ei la tragica moarte a prințesei Diana, contrastând

tăcerea reginei, retrasă pe domeniile din Scoția, cu durerea populației din Londra. Filmul ne oferă un bun exemplu legat de subiectul nostru.

Diana a trăit în viteză și așa a și murit. I-a fost infidelă soțului, după cum și el i-a fost infidel. A intrat într-o cursă a plăcerilor și există destule dovezi că nu avea vreo credință religioasă. Cu câteva săptămâni înainte de a muri a fost chiar la un spiritist. Cu toate acestea, ea a făcut numeroase gesturi de iubire și a avut cuvinte de încurajare pentru oamenii în suferință: bolnavii infectați cu HIV, cei fără casă, victimele minelor. Pentru aceasta oamenii au iubit-o. Când a murit, m-am gândit că destinul ei a semănat oarecum cu cel al femeii din Evanghelia lui Luca, "cunoscută în cetate ca o păcătoasă", dar care i-a uns picioarele lui Isus cu ulei parfumat. Când unii și-au manifestat nemulțumirea vizavi de acceptarea de către Isus a unor astfel de gesturi din partea unei păcătoase, El a răspuns: "Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit" (Luca 7,47). Nu putem spera la aceste cuvinte și pentru alții?

Pe când eram un seminarist de 20 de ani, l-am auzit pe un preot, care a fost paroh toată viața sa, spunându-ne în timpul unor zile de reculegere: "Frații mei, ca preoți veți fi păstori peste toți cei din parohiile voastre. Unii dintre ei vor veni la biserică de Crăciun și de Paști doar, alții niciodată. Să nu credeți că ați eșuat în misiunea voastră relativ la acești oameni. De fapt oamenii se află în diferite stadii ale itinerarului lor spiritual. Unii vor lua curba corectă spre Dumnezeu cu câteva momente înainte de a muri. Dacă în slujirea voastră veți ajuta pe cineva să schimbe direcția, orientându-l spre Dumnezeu, în orice moment ar fi, voi v-ați îndeplinit misiunea." După 60 de ani, aceste cuvinte îmi sunt încă vii în memorie.

În octombrie 2006, Papa Benedict al XVI-lea încheia o serie de cateheze despre cei doisprezece Apostoli vorbind despre Iuda Iscarioteanul. Nu putem ști de ce l-a trădat Iuda pe Isus, după ce Acesta l-a primit în cercul prietenilor Săi apropiați, a spus Papa. El l-a comparat pe Iuda cu Petru, care de asemenea l-a trădat pe Isus. După căderea sa, Petru s-a pocăit și a găsit iertare și har. Și Iuda s-a pocăit, dar părerea lui de rău a degenerat în disperare și a devenit auto-distrugere. Este o invitație la a ne aminti mereu ceea ce Sfântul Benedict spunea la sfârșitul capitolului al V-lea al Regulii sale: "Nu vă îndoiiți niciodată de milostivirea lui Dumnezeu".

Gândiți-vă frecvent la aceste cuvinte. Milostivirea lui Dumnezeu este cea care ne permite să sperăm că fiecare om se va mântui, inclusiv noi. Cu toții am adus cult pe altarul unor zei falși la un moment dat în viață - unii poate chiar întregi. Nici noi, preoții, nu suntem o excepție. Mi-a trebuit aproape o viață întreagă să înțeleg că cele mai profunde dorințe ale inimii pot să fie satisfăcute doar de Dumnezeu - și mă apropii de încheierea celui de-al optulea deceniu al vieții mele. "Deși suntem păcătoși", spunem în Rugăciunea Euharistică, "ne încredem în milostivirea și iubirea Ta. Primește-ne nu pentru vrednicia noastră, ci din belșugul milei Tale."

Rugați-vă pentru cei care au plecat din această viață. Rugați-vă și amintiți-vă cuvintele Episcopului bătrân spuse Sfintei Monica, mama Sfântului Augustin, când aceasta era îndurerată de modul în care strălucitul ei fiu își irosea viața, aducând cult la temple ale zeilor: "Fiul atâtor lacrimi nu poate să piară". (sursa Crisis Magazine, aprilie 2007, traducător Radu Capan)

Pr. John Jay Hughes

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Întâlnirea tinerilor din Protopopiatul Șimleu și sfințirea pietrei de temelie în Parohia Drighiu, județul Sălaj

„Tinerii sunt viitorul Bisericii” sau „tinerii sunt soarele sau furtuna zilei de mâine” sau „investiția cea mai de preț a Bisericii este tineretul” –acestea au fost unele dintre sloganurile care au însuflețit osteneala și efortul credincioșilor greco-

catolici și a părintelui paroh, Marius Chiriloaei, din localitatea Drighiu, județul Sălaj, care încă o dată au răspuns „prezent” la îndemnul de dincolo de zări al Fericitului și Iubitului nostru Sfânt Părinte Ioan Paul al II-lea care în timpul pontificatului său a instituit întâlnirile de tineret desfășurate la diferite niveluri cu ierarhia Bisericii: de la întâlniri mondiale cu

Sfântul Părinte Papa la întâlniri eparhiale cu episcopul și, la nivel mai restrâns, la întâlniri protopopiale în care tinerii diverselor parohii ale protopopiatului se întâlnesc sub conducerea și organizarea preoților care îi păstoresc pentru celebrarea Sfintei Liturghii, pentru a se împrieteni între ei, pentru a învăța diverse cântece religioase specifice vârstei lor, și nu în ultimul rând pentru a-și dezlănțui energiile prin joc și bună-dispoziție.

În ciuda unei dimineți de mai friguroase și acoperite de nori au sosit în Parohia Drighiu circa o sută optzeci de copii și tineri care de care mai vioi, mai plini de năzbâtii sau poate mai învăluți de elanuri tinerești. O atmosferă de somptuozitate sacră ce îndeamnă la îngenunchere și abandon în brațele Răstignitului de pe Crucea Măreață ce străjuie Altarul am putut să trăim vizitând capela amplasată în școala veche a satului. Devreme au sosit și animatorii de la Oradea din Grupul „Fondacio”, unii dintre ei chiar seminariști. Imediat după sosirea grupurilor ei au început „să-și joace rolul” de animatori: într-adevăr cu talent, măiestrie și fermitate au făcut ca mulțimea celor prezenți să cânte, să execute cântecelele ritmate sau mișcate într-un singur cuget. Să dea Dumnezeu în casele multor părinți asemenea odrasle!

Însă mare a fost mirarea multora care se întrebau nedumeriți care este rostul unei gropi și al unei pietre pregătite în fața mesei Sfântului Altar. Pentru ca la sfârșitul ceremoniei să aflăm că de fapt noi, cei tineri prezenți acolo, aveam să fim martorii unui eveniment secular: sfințirea pietrei de temelie a viitoarei Biserici. „Dumnezeu vă va ajuta și vă va binecuvânta să vedeți ridicat acest sfânt lăcaș de

rugăciune” a afirmat părintele Vicar Foraneu al Silvaniei, Gheorghe Țurcaș. Poate că meritele suferinței martirului credinței, părintele Ilie Borz, ne-au adunat pe un număr atât de mare de tineri din împrejurimile pe care dânsul le-a străbătut pe jos, pe ascunsul, poate noaptea, pe la casele credincioșilor care l-au primit să celebreze servicii divine clandestine greco-catolice... Lângă piatra de temelie, după sfințire, au rămas o cruce masivă de fier și un buchet enorm, multicolor de lalele: ori se vor risipi în bătaia vântului, ori se vor topi de arșița soarelui ce va să vină, probabil pentru a anticipa frumusețea bisericii ce se va clădi acolo...

În cuvântul adresat tinerilor, părintele Nicolae Bodea, protopop de Șimleu, a subliniat importanța ascultării și respectului față de părinți, importanța cultivării unor „rădăcini bune” conform motto-ului Întâlnirii Mondiale a Tineretului 2011 de la Madrid: „Înrădăcinați și întemeiați în Cristos, tari în credință”, de asemenea, importanța școlii în devenirea unui tânăr și a interesului pentru propria formare. Părintele paroh, Marius Chiriloaiei, a mulțumit celor prezenți, precum și comunității din Drighiu pe care o păstorește pentru implicarea în pregătirea celor două evenimente.

Cred că disponibilitatea, generozitatea, răbdarea, toleranța, perseverența și atașamentul față de Biserica din care facem parte sunt unele din coordonatele martiriului la care noi, cei de astăzi, suntem chemați. Cred că celor care rămân cu tărie „Simeon Cireneul” sau „Veronica cea evlavioasă” lângă rănilor unei Biserici martire ca cea Greco-Catolică din România Dumnezeu nu le va rămâne dator.

Bunul Dumnezeu să binecuvânteze cu seninătate anii senectuții credincioșilor care au ostenit pentru noi, iar vederea noului lăcaș să le bucure și să le aline sufletele!

Florica Bodea

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Papa Benedict al XVI-lea: "Fericit ești tu, iubite papă Ioan Paul al II-lea, pentru că ai crezut!"

"Exemplul rugăciuni sale m-a impresionat întotdeauna și edificat: el se cufunda în întâlnirea cu Dumnezeu, deși în mijlocul a multe ocupații ale ministerului său. Apoi, mărturia sa în suferință: Domnul l-a despuiat încet-încet de totul, dar el a rămas mereu o „stâncă”, așa cum Cristos l-a voit. Umilința sa profundă, înrădăcinată în uniune intimă cu Cristos, i-a permis să continue să conducă Biserica și să dea lumii un mesaj și mai grăitor tocmai în timpul în care forțele fizice se micșorau. Astfel el a realizat în mod

extraordinar chemarea fiecărui preot și episcop: de a deveni un singur tot cu cel al lui Isus pe care zilnic îl primește și îl oferă în Euharistie."(...)

"Fericit ești tu, iubite papă Ioan Paul al II-lea, pentru că ai crezut! Continuă - te rugăm - să susții din Cer credința Poporului lui Dumnezeu. De atâtea ori ne-i binecuvântat în această piață...Astăzi de rugăm: Binecuvântează-ne, Sfinte Părinte!. Amin.

"Ne rugăm și noi, alături de lumea întreagă: "Fericite Ioan Paul al II-lea, roagă-te pentru noi! Amin!"

[www. radiomaria.ro](http://www.radiomaria.ro)

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Doi ierarhi greco-catolici intrați în viața veșnică

Treptat, se sting în jurul nostru oameni care au ținut aprinsă flacăra credinței în perioada în care Biserica lui Hristos a fost persecutată și care au avut curajul să își dedice viața slujirii Domnului, adevărate mărturii vii din perioada când deasupra României domnea întunericul ateismului, viforul persecuțiilor și se dorea impunerea somnului rațiunii. Aceste persoane au făurit istoria și, chiar dacă au fost oameni ai Spiritului, ținându-se departe de lumea dezlănțuită, ei au făurit istoria Bisericii și a neamului românesc. Preasfințitul Ioan Șișeștean s-a născut la data de 11 iunie 1936 în comuna Șișești, județul Maramureș, fiind al optulea copil al unei familii de țărani înstăriți. După absolvirea școlii primare din comuna natală, urmează cursurile Liceului teoretic „Gheorghe Șincai” din Baia Mare. A lucrat o perioadă la o bibliotecă comunală, a fost profesor suplinitor de matematică, fizică și chimie la clasele V-VIII la școala din Rus, apoi a fost angajat ca laborant chimist la Uzina UUMR din orașul Baia Mare. De fiecare dată a fost dat afară din serviciile unde a lucrat, pentru că provenea dintr-o familie de chiaburi. Ioan Șișeștean a studiat teologia în mod clandestin și a fost hirotonit în secret preot greco-catolic, la 13 martie 1972, de către Episcopul Dr. Ioan Dragomir al Maramureșului. Din acel an, a activat în clandestinitate, oficiind slujbele bisericesti în casa natală din satul Șișești. În anul 1990 a fost numit oficial preot paroh în comuna natală Șișești (jud. Maramureș). Odată cu redeschiderea Institutului Teologic Greco-Catolic „Alexandru Rusu” din Baia Mare, a fost profesor de teologie dogmatică, fiind numit la începutul anului 1994 Vicar al Maramureșului istoric, la Sighetu-Marmației. La data de 4 iulie 1994, în locul PS Lucian Mureșan, numit Mitropolit la Blaj, a fost numit, prin Decretul nr. 104, de către Congregația pentru Bisericile Răsăritene, Episcop al Eparhiei Greco-Catolice a Maramureșului. Consacrarea sa ca episcop a avut loc la 11 septembrie 1994 în orașul Baia Mare, prin punerea mâinilor de către Mitropolitul Lucian Mureșan, asistat de PS Virgil Bercea, la timpul respectiv Episcop-auxiliar de Făgăraș și Alba Iulia și de Alexandru Mesian, pe atunci Episcop-coadjutor al Lugojului. A păstorit Eparhia de Maramureș până la 12 aprilie 2011, când a decedat, la reședința familiei sale de la Baia Sprie, în urma unui stop cardio-respirator. ÎPSS George Guțiu s-a născut pe 30 martie 1924, în satul Vaidei, comuna Ogra, județul Mureș. A urmat în satul natal cinci clase elementare și apoi patru gimnaziale la Liceul „Papiu Ilarian” din Târgu

Mureș. Intervenind ocupația horthystă a Transilvaniei de Nord, ultimele patru clase de liceu le-a urmat, între anii 1940-1944, la Liceul „Titu Maiorescu” din Aiud. După promovarea examenului de bacalaureat a fost primit ca „alumn” al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș și student în anul I la Academia de Teologie Română Unită „Sfânta Treime” din Blaj. După absolvirea celor patru ani de studii teologice, în iunie 1948, a promovat examenul de licență. Când s-a declanșat prigoana împotriva Bisericii Greco-Catolice Române, tânărul absolvent George Guțiu, deși abia se publicase Decretul nr. 358 din 1 decembrie 1948, de trecere a Bisericii Române Unite în ilegalitate, a cerut și, la 8 decembrie același an (1948), a fost hirotonit preot de către Arhiepiscopul și Mitropolitul romano-catolic al Bucureștilor, Alexandru Cisar, Episcopii greco-catolici fiind arestați toți încă de la sfârșitul lunii octombrie și încarcerați la Dragoslavele, în vila de vară a Patriarhului ortodox, transformată în lagăr. A rămas în continuare încadrat în clerul Arhidiecezei române unite de Alba Iulia și Făgăraș. După hirotonire a ajutat Ordinarius-ul arhidiecezan, mai întâi Pr. George Dănilă, fostul său rector la Academia de Teologie și apoi Dr. Alexandru Todea, protopopul Reghinului – devenit din noiembrie 1950 Episcop – la reorganizarea după pseudo „revenirea” la Ortodoxie a Arhiepiscopiei Blajului și pregătirea ei pentru trecerea prin prigoană. În acest timp a cercetat Arhidieceza și a cules date din parohii și protopopiate, despre preoții, călugării, călugărițele și credincioșii rămași pe baricada rezistenței, netrecuți la Ortodoxie, și despre cei întemnițați, reușind să comunice aceste date Sfântului Scaun, Papei Pius al XII-lea. În aceeași perioadă de libertate, a fost îndrumătorul spiritual al Congregației de surori-călugărițe din Blaj, până la ridicarea acestora și fixarea lor la Obreja, în fosta mănăstire baziliană de acolo. La 30 ianuarie 1951 a fost arestat la Reghin și anchetat la Ministerul de Interne din București, până la 15 februarie 1952, când, trimis în judecată, a fost condamnat de către Tribunalul Militar, secția a II-a București, prin sentința nr. 104 din 20 februarie 1952, la muncă silnică pe viață. Detenția a executat-o în închisorile cu cel mai greu regim din țară: Jilava, Aiud, Pitești, Dej și Gherla. A fost eliberat la 4 august 1964, în virtutea Decretului de grațiere a tuturor deținuților politici, emis de regimul comunist la aniversarea a 20 de ani de la eliberarea de sub fascism. După eliberare, s-a așezat la Târnăveni, unde la început a fost angajat ca muncitor la Întreprinderea de Gospodărire Comunală și Locativă. Comportarea excepțională la locul de muncă i-a determinat pe superiorii săi să ceară recunoașterea studiilor lui teologice ca studii superioare și, astfel, a fost promovat economist și avansat mai târziu economist principal, calitate din care a fost pensionat în 1986, la împlinirea vârstei de 62 de ani, de la aceeași întreprindere. La 3 martie 1990 a fost numit de către Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea Episcop titular al Eparhiei de Cluj-Gherla, iar la 17 iunie 1990 a fost consacrat Arhiepiscop, prin punerea mâinilor Mitropolitului Dr. Alexandru Todea, asistat de Episcopii sufragani, Vasile Hossu de Oradea și Lucian Mureșan al Maramureșului. Hirotonirea a avut loc în cadrul unei Liturghii arhieresti festive, celebrată pe Stadionul Municipal din Cluj, în prezența a peste 15 mii de participanți, dintre care sute de preoți, călugări și călugărițe, o adevărată bucurie care însoțea speranțele unei Biserici ieșite din nou la lumină. Odată cu consacrarea, Mitropolitul i-a trecut noului consacrat puterea ordinară de jurisdicție, cu toate drepturile și îndatoririle ei, deținută până atunci provizoriu de Înaltpreasfinția Sa. Pe 20 iulie 1994, ca o recunoaștere a meritelor sale deosebite în apărarea creștinismului în timpul persecuției comuniste, Papa Ioan Paul al II-lea i-a conferit titlul de Arhiepiscop ad personam de Cluj-Gherla. George Guțiu a

participat la consacrarea ca episcopi greco-catolici a lui Alexandru Mesian (episcop coadjutor de Lugoj) și a lui Virgil Bercea (episcop coadjutor de Oradea), la 8 septembrie 1994. De la îmbolnăvirea cardinalului Todea, în anul 1992, și până la numirea episcopului Lucian Mureșan la conducerea Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș, în data de 4 iulie 1994, George Guțiu a condus destinele întregii provincii mitropolitane ca administrator apostolic. Conform dreptului canonic, și-a prezentat cererea de retragere de la conducerea Episcopiei de Cluj-Gherla în anul 1999, odată cu împlinirea vârstei de 75 de ani. Papa Ioan Paul al II-lea nu i-a acceptat cererea imediat, ci abia pe 18 iulie 2002, dată la care episcopul auxiliar Florentin Crihălmeanu a preluat scaunul episcopal de Cluj-Gherla. Arhiepiscopul ad personam George Guțiu, în vârstă de 87 de ani, cel care a fost episcop greco-catolic de Cluj între anii 1990-2002, a murit pe 8 mai 2011, la Clinica Medicală I din Cluj-Napoca, în urma unei insuficiențe cardio-respiratorii. Simpla trecere în revistă a necrologului celor doi ierarhi ne aduce aminte de numeroase date importante din istoria recentă a României și de nume ilustre precum Cardinalul Alexandru Todea sau Fericitul Papă Ioan Paul al II-lea. Și-au dedicat viața slujirii preoțești, fără nici o rețineră, atunci când numai virtutea speranței putea să îi călăuzească în condiții istorice nefaste pentru Biserică. În spatele acestor date, uneori laconice, se află însă zile de rugăciune, de întristare și bucurie, iar în cazul Înalt Preasfințitului George răsună și nume ale locurilor persecuției rezistenței anti-comuniste românești precum Jilava, Aiud, Pitești, Dej și Gherla. Ambii au fost martori ai rezistenței eroice din perioada în care Biserica a fost în catacombe și s-au bucurat, alături de toți cei care au rămas fideli față de ideea unității Bisericii, atunci când Revoluția din 1989 umplea de speranță viețile tuturor românilor de bunăvoință. Dar și perioada care a urmat ieșirii la lumină a însemnat alte griji, responsabilități, întristări și bucurii, toate însă în păstoria turmei încredințate lor spre păstorie. Pentru cei doi ierarhi, lupta pământescă s-a sfârșit, fiind de acum chemați să participe în veșnicie la Liturgia cerească, bucurându-se de răsplata celor ce au trudit întreaga lor viață în via Domnului. Dumnezeu să-i odihnească în pace și să așeze sufletele lor acolo unde Luminează Lumina Feței Sale. În veci pomenirea lor! <http://www.oglindanet.ro>

Pr.prof.dr. Alexandru Buzalic

Eveniment editorial

La Editura Galaxia Gutenberg din Târgu Lăpuș a apărut o nouă carte semnată de părintele Romul Pop, *"Altfel de memorii"*. Autorul explică că: *"Am început acest demers doar acum, după ce, ieșind la pensie după 48 ani de serviciu (din care 15 la Stat și 33 în Biserică), nu mă simt înregimentat ideologic în nici un fel, doar manifestându-mi în continuare în particular misiunea sacerdotală primită pe veci prin hirotonire."*

Părintele Romul Pop, nu are nevoie, de fapt, de nicio prezentare, cel puțin pentru cititorii revistei Flori de Crin.

Volume publicate: Glasul pecetarelor, ed. a II-a, 2006, 174 pg.; La izvoarele harului, ed. a II-a, 2006, 186 pg.; Între Cruce și stea, ed. a II-a, 2006, 112 pg.; Exerciții de dezintoxicare, 2006, 216 pg.; Luminile Bixadului, 2009, 208 pg.;

Calendarul de la Bixad 2010, 112 pg.; Creștinismul catholic în Țara Oașului (în colaborare), 2010, 212 pg.; Mihai călugărul de la Prilog (sub tipar) 2011, 232 pg.

Redactor de carte: De la Simon Petru la Ioan Paul II, ed. Caritas Baia Mare, 2002, 88 pg.; 120 ani de la nașterea episcopului Dr. Alexandru Rusu, 2004, 488 pg.; Mircea Manu, Dumnezeu sfințește prin sacrameinte, 2005, 322+258 pg.; Vasile Dragmar, Fost-am prunc în Țara Maramureșului, 2005, 129 pg.; Vasile Fernea, Suferințele omenești, 2005, 194 pg.; Călea mântuirii-nouă cărți de rugăciuni într-o carte, 2008, 320 pg.; Protoegumen Atanasie Anghel, Memorii, 2009, 126 pg.; Știrbu Efrem, Deporați în Donețk – memorial, 2010, 160 pg.; Florilegiu omiletic- 109 predici, 2010, 486 pg.

Redactor fondator al revistei *Flori de Crin*, seria nouă, din 2001 – azi.

Colaborare (cu circa 200 articole, recenzii, comunicări, eseuri, pamflete, între anii 1965-2010) **la reviste** (Familia, Aurora, Alethea și Unu (Oradea); Archeus, Milenium și Tinerețe Creștină (Baia Mare); Biserica Ortodoxă Română și Studii Teologice (București); Vatra (Tg. Mureș); Altarul Străbun (Melbourne-Australia); Învierea (Ierusalim); Viața Creștină (ClujNapoca); și **ziare:** Noua Gazetă de Vest și Jurnal Bihorean; Graiul Maramureșului, Glasul Maramureșului, Opinia (cu pagină de spiritualitate, în perioada 21 februarie 1998-19 februarie 2000), Observator (cu serialul "File de istorie" ianuarie-martie 1999)

Redacția

Radio Maria

– O rază de lumină pentru sufletul tău -

Frecvențe

Oradea: 102,2 MHz

Zalău: 92,5 MHz

Blaj: 94,4 MHz

Baia Mare: 95,4 MHz

Tel mobil - INTERNET:

mms://streaming1.eu.

radiomaria.org/romania

DIGI: 12687 MHz

ΑΥΓΗΝΟΝ

Înălțarea Domnului